

Eesti sotsiaaluuringu ning Maksu- ja Tolliameti andmebaasi sissetulekutunnuste ühilduvusanalüüs sissetulekuliigi järgi

Piia-Piret Eemois

analüütik

rahvastiku- ja sotsiaalstatistika osakond

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. ANDMETE KIRJELDUS	3
1.1. Tuludeklaratsiooni sissetulekuandmed	3
1.1.1. Sissetulekutunnused FIDEKi A-vormilt	4
1.1.2. Sissetulekutunnused TSD vormilt	6
1.1.3. Negatiivsed sissetulekuandmed EMTAs	6
1.2. Sotsiaaluuringu sissetulekuandmed	8
1.3. Andmete kaetus	8
2. SISSETULEKUTUNNUSED KIRJETASANDIL	10
2.1. Definitsioonide võrdlus	10
2.1.1. Isikutaseme tunnused	10
2.1.2. Leibkonnataseme tunnused	13
2.2. Sissetulekutunnuste võrdlus kirjetasandil	14
2.2.1. Isikutaseme tunnused	14
2.2.2. Leibkonnataseme tunnused	27
3. AGREGEERITUD SISSETULEKUTUNNUSED	28
3.1. Definitsioonide võrdlus	28
3.1.1. Isikutaseme tunnused	28
3.1.2. Leibkonnataseme tunnused	29
3.2. Agregeeritud sissetulekuandmete võrdlus	31
3.2.1. Isikutaseme komponendid	31
3.2.2. Leibkonnataseme komponendid	35
KOKKUVÕTE	39
LISA	40

SISSEJUHATUS

Eesti sotsiaaluuring (ESU) on Euroopas rahvusvaheliselt harmoneeritud uuring sissetuleku ja vaesuse mõõtmiseks. Sissetulek on väga lai mõiste, mis koosneb paljudest komponentidest. Võimalikult täpsete andmete saamiseks on ESU sissetulekut küsitud eelmise kalendriaasta kohta ja iga komponendi kohta eraldi. Seetõttu on küsitleva vastamiskoormus üsna suur. Et eelmise aasta täpset sissetulekut on raske meenutada, on küsitlusperiood määratud tuludeklaratsiooni esitamise tähtaja lähedale. Sellegipoolest võib sissetuleku meenutamisel esineda ebatäpsust.

Põhjamaad Rootsi, Soome ja Norra on täpsete sissetulekuandmete saamiseks läinud üle registriandmetele. Registrite kasutamine vähendab nii ebatäpsusi kui ka vastajate koormust. See analüüs uuribki võimalikku üleminekut Eesti Maksu- ja Tolliameti (EMTA) andmebaasist pärit sissetulekuandmete kasutamisele ESUs. Et EMTA andmed on pärit tulu-deklaratsioonidelt, saab sissetulekutunnuseid asendada ainult tulumaksuga maksustatud andmete puhul. Tähelepanu on pööratud uuringu sissetulekutele, mis on definitsiooni poolest registriandmetega asendatavad. Kui sissetulekuliikide definitsioonid ei kattu, on välja toodud probleemid ja võimalikud lahendused.

Esimeses peatükis on lähemalt kirjeldatud registrist ja uuringust saadavaid andmeid. Teises peatükis on võimalikult detailselt vaadatud ESU ja EMTA registri sissetulekute erinevusi üksikisiku tasandil. Kolmandas peatükis on üldisemalt võrreldud agregeeritud sissetulekutunnuseid — nii isiku kui ka leibkonna tasandil. Viimases peatükis on ilmnenu sarnasuste ja erinevuste kokkuvõte ning järeldused.

1. ANDMETE KIRJELDUS

1.1. Tuludeklaratsiooni sissetulekuandmed

EMTast saadud sissetulekuandmed pärinevad füüsilise isiku tuludeklaratsioonidelt. Tuludeklaratsiooni esitab residendist füüsiline isik eelmise kalendriaasta tulude kohta. Füüsiline isik on resident, kui tema alaline elukoht on Eestis või kui ta oli maksustamisperioodil Eestis vähemalt 183 päeva. Ka välisteenistuses viibiv Eesti riigiteenistuja on resident. Tuludeklaratsiooni esitamise tähtaeg on igal aastal 31. märts või sellele järgnev esimene tööpäev.

Tuludeklaratsiooni ei pea esitama isik,

- kes on saanud kalendriaastal maksustatavat tulu (palka) ainult töölepingu alusel või avalikus teenistuses töötamisest, juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmena tegutsemisest ja ajutise töövoimetuse hüvitisest (haigusraha), kui väljamaksetelt on tulumaks kinni peetud tulumaksuseaduses ettenähtud summas;
- kellel maksustamisperioodil maksustatavat tulu ei olnud;
- kelle maksustamisperioodil saadud kogutulu ei ületa maksuvaba tulu;
- kelle tulu oli ainult Eesti riigi seaduse alusel makstav pension, kogumispensionide seaduses sätestatud kohustuslik kogumispension ja tööõnnetus- või kutsehaigushüvitis, kui nendelt on tulumaks kinni peetud tulumaksuseaduses ettenähtud summas.

Tuludeklaratsiooni peab esitama ka deklareerimiskohustuseta inimene, kes tahab kasutada maksusoodustust (tasunud koolituskulusid, eluasemelaenu intresse vms).

Tuludeklaratsiooni peab igal juhul esitama

- füüsilisest isikust ettevõtja (esitab peale deklaratsiooni põhivormi ehk A-vormi ka ettevõtlustulu E-vormi);
- isik, kellel oli maksustamisperioodil madala maksumääraga territooriumil asuva juriidilise isiku aktsiaid, osi, hääli või õigus juriidilise isiku kasumile;
- isik, kes on saanud tulu (sh dividende) välismaalt (deklareeritakse nii Eestis maksustatav kui ka mittemaksustatav palga- ja dividenditulu).

EMTA registri sissetulekuandmed pärinevad residendist füüsilise isiku tuludeklaratsiooni (FIDEK) A-vormilt. Kui isiku puhul ei ole FIDEKi andmeid leitud (nt tuludeklaratsiooni esitamise kohustust ei ole), on kasutatud tööandja esitatud tulu- ja sotsiaalmaksu ning kohustusliku kogumispensionide ja töötuskindlustuse maksete deklaratsiooni (TSD) andmeid.

Tööandja on kohustatud töötajale tehtud väljamaksetelt kinni pidama tulumaksu, töötuskindlustus- ja kogumispensionimakse ning arvestama ja tasuma sotsiaalmaksu. Samuti peab ta esitama Maksu- ja

Tolliametile maksudeklaratsiooni (TSD) ning andma töötaja nõudmisel tõendi väljamaksete ja nendelt kinnipeetud ning arvestatud maksude ja maksete kohta. Tööandja on nii füüsiline kui ka juriidiline isik, riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, Eestis püsivat tegevuskohta omav või tööandjana tegutsev mitteresident, kellel ei ole Eestis alalist tegevuskohta.

TSD vormi lisas 1 esitatakse residendist füüsilise isiku tulu- ja sotsiaalmaksu ning kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustuse maksete andmed vormil näidatud maksustamisperioodi eest. Tööandja esitab EMTA-le TSD vormi iga kuu. Nende vormide põhjal leitakse deklareeritud aastaandmed isikute kaupa. TSD aastaandmed kantakse ka füüsilise isiku eeltäidetud tuludeklaratsioonile.

Residendist maksumaksjad võivad esitada ühise tuludeklaratsiooni, kui nad olid maksustamisperioodi viimase päeva seisuga abielus. Ühisdeklaratsiooniks loetakse abikaasade eraldiseisvad deklaratsioonid siis, kui mõlemal on märgitud, et abikaasad esitavad ühise tuludeklaratsiooni.

EMTA andmebaasis on FIDEKi ühisdeklaratsiooni puhul kogutulu, tulumaksu, maksuvaba tulu ja mahaarvamiste andmed summeeritud. Need näidatakse deklaratsiooni esitaja real, abikaasa real neid andmeid ei ole.

EMTA andmebaasis näidatakse maksustamisperioodil residendist füüsilisele isikule enne mahaarvamisi tehtud väljamaksed, millelt väljamaksja on tulumaksuseaduse § 41 alusel kohustatud kinni pidama tulumaksu. Tulumaksuga maksustatavad väljamaksed deklareeritakse ka juhul, kui maksuvaba tulu või muude mahaarvamiste tõttu ei ole tulumaksu kinni peetud.

Et EMTA andmebaasis on toodud ka mahaarvamisele kuuluv summa, saab enamikul juhtudel leida ka tulu pärast mahaarvamisi. Probleemid ilmnevad juhul, kui füüsiline isik ei pea tuludeklaratsiooni esitama ning maksustatava tulu andmed pärinevad tööandja esitatud tulu- ja sotsiaalmaksu ning kohustusliku kogumispensioni ja töötuskindlustuse maksete deklaratsioonilt (TSD). Et TSD vormil on tulumaks näidatud kõikide sissetulekuliikide kohta kokku, on netosissetulekut võimalik leida ainult isikutel, kellel on märgitud vaid üks tululiik.

1.1.1. Sissetulekutunnused FIDEKi A-vormilt

Residendist füüsilise isiku tuludeklaratsiooni (FIDEK) A-vormilt saadavad andmed on järgmised. Integreeritud koguandmed

- Deklareeritud aastatulu
- Maksustatav tulu pärast mahaarvamisi
- Arvutatud tulumaks
- Kinnipeetud tulumaks
- Tagastamisele kuuluv tulumaks
- Juurdemääratud tulumaks
- Ettevõtlustulu E-vormi põhjal
- Maksuvaba tulu
- Täiendav maksuvaba tulu pensioni korral
- Täiendav maksuvaba tulu tööõnnetus- või kutsehaigushüvitise korral
- Deklareeritud mahaarvamised
- Rakendatud mahaarvamised

Sissetulekud tunnuste kaupa

- Tulu, millelt on tulumaks kinni peetud — palk jm tulu (FIDEKi A-vormi rida 5.1)
 - Liik 1: Palk
 - Liik 2: Rent, üür, litsentsitasu (v.a ettevõtlus)
 - Liik 3: Intress
 - Liik 4: Elatis
 - Liik 5: Pension
 - Liik 6: Stipendium, toetus, preemia, loteriivõit
 - Liik 7: Ajutise töövõimetuse hüvitis
 - Liik 8: Elukindlustus
 - Liik 9: Väljamakstud kogumispension (23%)
 - Liik 10: Väljamakstud kogumispension (10%)
 - Liik 11: Juhatusel liikme tasu

- Liik 12: Tööõnnetus- või kutsehaigushüvitis
- Liik 13: Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis
- Liik 14: Muu tulu
- Liik 15: Töövõtu-, käsundus- vm lepingu alusel makstud tasu
- Liik 16: Töötuskindlustushüvitis
- Liik 17: Töölepingute kollektiivse ülesütlemise hüvitis
- Liik 18: Tööandja maksejõuetuse hüvitis
- Liik 19: Vanemahüvitis
- Väljamaksed täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel või vabatahtlikust pensionifondist (FIDEKi A-vormi rida 5.2)
- Kasu ja kahju väärtpaberite võõrandamisest (FIDEKi A-vormi rida 6.1)
- Kasu kasvava metsa raieõiguse võõrandamisest (FIDEKi A-vormi rida 6.2)
- Kasu muu vara võõrandamisest (FIDEKi A-vormi rida 6.3, 2003. aastal rida 6.2)
- Aktsiate, osade või osamaksete vähendamisel, tagasiostmisel või juriidilise isiku likvideerimisel saadud tulu (FIDEKi A-vormi rida 6.4, 2003. aastal rida 6.3)
- Muu maksustatav tulu, millelt ei ole tulumaksu kinni peetud — palk jm tulu (FIDEKi A-vormi rida 7.1)
 - Liik 1: Üüri-/renditulu
 - Liik 2: Elatis/alimendid
 - Liik 3: Intress
 - Liik 4: Müügitulu
 - Liik 5: Vahendustasu
 - Liik 6: Teenustasu
 - Liik 7: Võit/kingitus
 - Liik 8: III pensionisamba negatiivne muutus
 - Liik 9: Toetus (2005. aastani „Muu tulu”)
 - Liik 10: Muu tulu (alates 2005. aastast)
- Välismaalt saadud tulu — palk jm tasu, renditulu jms (FIDEKi A-vormi rida 8.1)
 - Liik 6: Kinnisvaratulu / rendi- või üüritulu
 - Liik 10: Dividend
 - Liik 11: Intress
 - Liik 12: Litsentsitasu (v.a ettevõtlus)
 - Liik 13: Kapitalitulu / vara võõrandamine
 - Liik 14: Eraviisiline teenistus (v.a ettevõtlus)
 - Liik 15: Palgatulu, töövõimetushüvitis
 - Liik 16: Juhatuse liikme tasu
 - Liik 17: Kunstnikule või sportlasele makstud tasu
 - Liik 18: Pension
 - Liik 19: Riigiteenistus, riigipension
 - Liik 20: Stipendium
 - Liik 21: Muu tulu
- Välismaalt saadud tulu — kasu või kahju väärtpaberite võõrandamisest (FIDEKi A-vormi rida 8.2)
- Välismaalt saadud tulu — palk jm tasu, mida Eestis tulumaksuga ei maksustata (informatiivne, aastad 2004–2005) (FIDEKi A-vormi rida 8.8)
 - Liik 1: Palk
 - Liik 2: Juhatuse liikme tasu
 - Liik 3: Töövõtu-, käsundus- vm lepingu alusel makstud tasu
 - Liik 4: Dividend
- Täiendav maksuvaba tulu kolmanda või enama lapse kohta (FIDEKi A-vormi rida 9.1)
- Makstud elatis (FIDEKi A-vormi rida 9.2)

- Tasutud eluasemelaenu intress (FIDEKi A-vormi rida 9.3)
- Tasutud koolituskulu (FIDEKi A-vormi rida 9.4)
- Tasutud õppelaenu intress (FIDEKi A-vormi rida 9.5)
- Tehtud kingitus ja annetus (FIDEKi A-vormi rida 9.6)
- Tasutud ametiühingu sisseastumis- ja liikmemaks (FIDEKi A-vormi rida 9.6)
- Tasutud kindlustusmaksed ja pensionifondi osakute soetamisel tasutud summa (FIDEKi A-vormi rida 9.7)
- Töötuskindlustuse ja kohustusliku kogumispensioni maksed (FIDEKi A-vormi rida 9.8)

1.1.2. Sissetulekutunnused TSD vormilt

TSD vormilt ei ole võimalik saada kõiki neid andmeid, mida FIDEKilt.

TSD vormilt saadavad andmed on järgmised.

- Väljamaksetest maha arvatud maksuvaba tulu (TSD vormi veerg 3.1)
- Väljamaksetest maha arvatud kinnipeetud elatise summa (TSD vormi veerg 3.2)
- Arvutatud sotsiaalmaks (TSD vormi veerg 4)
- Sotsiaalmaksuga maksustatud väljamaksed (TSD vormi veerg 5)
- Kinnipeetud töötuskindlustusmakse (TSD vormi veerg 8)
- Väljamaksed, millelt makstakse töötuskindlustusmakset (TSD vormi veerg 9)
- Kinnipeetud kohustusliku kogumispensioni makse (TSD vormi veerg 10)
- Kinnipeetud tulumaks (TSD vormi veerg 6)
- Tulumaksuga maksustatud väljamaksed kokku (TSD vormi veerg 7)
- Väljamaksed liigi järgi (TSD vormi veerg 7)
 - Liik 1: Palk
 - Liik 2: Rent, üür, litsentsitasu (v.a ettevõtlus)
 - Liik 3: Intress
 - Liik 4: Elatis
 - Liik 5: Pension
 - Liik 6: Stipendium, toetus, preemia, loteriivõit
 - Liik 7: Ajutise töövõimetuse hüvitis
 - Liik 8: Elukindlustus
 - Liik 9: Väljamakstud kogumispension (23%)
 - Liik 10: Väljamakstud kogumispension (10%)
 - Liik 11: Juhatuse liikme tasu
 - Liik 12: Tööõnnetus- või kutsehaigushüvitis
 - Liik 13: Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis
 - Liik 14: Muud väljamaksed
 - Liik 15: Töövõtu-, käsundus- vm lepingu alusel makstud tasu
 - Liik 16: Töötuskindlustushüvitis
 - Liik 17: Töölepingute kollektiivse ülesütlemise hüvitis
 - Liik 18: Tööandja maksejõuetuse hüvitis
 - Liik 19: Vanemahüvitis

1.1.3. Negatiivsed sissetulekuandmed EMTAs

Üldjuhul on sissetulekud registriandmetes positiivsed ja arvutatud tulumaks ei ületa toodud tulu.

Mõningatel juhtudel see aga nii ei ole. Alljärgnevas tabelis on tululiigid, mille puhul on tulu või maksu andmed registri algandmetes negatiivsed. Enamikul juhtudel on negatiivse sissetuleku põhjus selge.

Tabel 1. Negatiivsed sissetulekud ja mahaarvamised EMTA algandmetes

Juht		Tululiik	Tulu enne mahaarvamisi	Maks	Tulu pärast mahaarvamisi	EMTA vorm
1	2003	Liik 1: Palk	-	-260	-	FIDA A-vormi rida 5.1
2	2004	Liik 1: Palk	5 344	53 289	-47 945	FIDA A-vormi rida 5.1
3	2004	Liik 1: Palk	794	2 441	-1 647	FIDA A-vormi rida 5.1
4	2004	Liik 13: Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis	-487	-	-487	FIDA A-vormi rida 5.1
5	2004	Liik 13: Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis	-923	0	-923	FIDA A-vormi rida 5.1
6	2004	Liik 16: Töötuskindlustushüvitis	6 499	-22	-	FIDA A-vormi rida 5.1
7	2005	Liik 1: Palk	-842	0	-842	FIDA A-vormi rida 5.1
8	2005	Liik 16: Töötuskindlustushüvitis	-5 264	-1 264	-4 000	FIDA A-vormi rida 5.1
9	2005	Kinnipeetud töötuskindlustusmaksed	-27	-	-	TSD
10	2005	Liik 1: Palk	-1	-	-	TSD

Esimesel juhul jääb negatiivne maks ilma tuluta küll selgusetuks, kuid tulu puudumise tõttu ei võeta kirjet kogupalgatulu leidmisel arvesse ja arvutustes seega probleeme ei teki.

Teisel juhul saab isik samalt tööandjalt (väljamakse tegijalt) ka juhatuse liikme tasu, mille maksu andmeid andmebaas ei kajasta, sest palga ja juhatuse liikme tasu puhul on maks kokku arvestatud. Et analüüsis arvatakse juhatuse liikme tasu palga alla, siis isikutaseme kogupalgatulu arvestades negatiivse sissetuleku probleemi ei teki.

Kolmandal juhul maksab sama tööandja (väljamakse tegija) isikule ka lepingu alusel makstud tasu, mille maks on arvestatud palgatulult makstava maksu hulka. Nii nagu eelmisel juhul ei teki analüüsis probleeme, sest lepingu alusel makstud tasu arvestatakse palga alla.

Neljandal ja viiendal juhul maksab sama tööandja (väljamakse tegija) vaadeldud perioodil ka palka. Pärast töösuhte lõpetamist võib saadav hüvitis olla negatiivne, kui töötajale on enne avanssi makstud. Uuringus on mõlemal vaadeldaval isikul toodud ainult palgatulu. Ühel juhul jääb uuringu palgatulu tunduvalt allapoole registri palgatulu, millest on negatiivsena märgitud töö- või teenistussuhte hüvitis maha arvestatud, teisel juhul on mõlema allika palgatulu ligikaudu võrdne.

Arvutustes võib ainsana probleeme tekitada kuues juhtum, mille puhul ei saa negatiivset maksu teiste isikule makstud maksetega seletada. Uuringus on sellel isikul toodud vaid palga- ja pensionitulu, mis on vastavate registriandmetega ligikaudu võrdsed.

Ka seitsmendal juhul maksab sama tööandja (väljamakse tegija) vaadeldud perioodil töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitist. Negatiivne palgatulu võib olla tingitud varem saadud avansist.

Kaheksandal juhul on isikule töötuskindlustushüvitist makstud ka eelmisel perioodil. Negatiivne tulu vaadeldud perioodil võib olla põhjustatud enammakstud hüvitise tasaarveldamisest. Uuringus selle isiku töötuskindlustushüvitist kajastatud ei ole.

Üheksandal juhul võib negatiivne kinnipeetud töötuskindlustusmaks olla tingitud vajalikust suuremast kinnipidamisest eelmisel perioodil. Et töötuskindlustusmaks tuluarvestuses ei kasutata, siis see juhtum probleeme ei tekita.

Viimasel juhul jääb negatiivne palgatulu selgusetuks, kuid kogupalgatulu arvestuses negatiivse sissetuleku probleemi ei teki, sest isikul on märgitud ka positiivne töö- või käsunduslepingu alusel makstud tasu, mis arvatakse definitsiooni järgi palga alla.

1.2. Sotsiaaluuringu sissetulekuandmed

ESU hõlmab sissetulekuandmeid nii leibkonna kui ka isiku tasandil. Leibkonna tasemel mõõdetakse järgmisi sissetulekuid:

- renditulu (neto, bruto),
- peretoetused (neto, bruto),
- mujal liigitamata sotsiaaltoetused (neto = bruto),
- toimetulekutoetus (neto = bruto),
- regulaarsed maksed teistest leibkondadest (neto = bruto),
- omanditulu (neto, bruto),
- eluasemelaenu intressid (neto, bruto),
- alla 16-aastaste sissetulek (neto, bruto),
- maamaks (neto = bruto),
- regulaarsed maksed teistele leibkondadele (neto = bruto),
- tulumaks ja sotsiaalkindlustusmaksed (neto, bruto),
- tulumaksu tagastus ja juurdemaksed.

Isiku tasemel mõõdetud sissetulekud on järgmised:

- rahaline sissetulek palgatööst (neto, bruto),
- mitterahaline sissetulek palgatööst (neto = bruto),
- tööandja tasutud kindlustus,
- maksed erakindlustusskeemidesse (neto = bruto),
- rahaline kasum või kahjum ettevõtlusest (neto, bruto),
- enda tarbeks tootmine (neto = bruto),
- pensionid erapensioniskeemidest (neto, bruto),
- töötusega seotud hüvitised (neto, bruto),
- vanadusega seotud hüvitised (neto, bruto),
- toitjakaotusega seotud hüvitised (neto = bruto),
- terviseiga seotud hüvitised (neto, bruto),
- töövõimetusega seotud hüvitised (neto = bruto),
- haridusega seotud hüvitised (neto, bruto),
- tööandja sotsiaalkindlustusmaksed.

1.3. Andmete kaetus

Registri andmebaasist on võimalik saada keskmiselt 57% valimisse sattunud isiku 2003.–2005. aasta sissetulekuandmeid (tabel 2). Registrist saab infot ka nende inimeste kohta, kelle sissetulekuandmeid uuringus ei ole (2003. aastal 13%, 2004. aastal 10% ja 2005. aastal 8% valimist). Samas on ligi neljandiku valimiisiku sissetulekuandmed uuringus küll olemas, kuid registris nende andmed puuduvad. Enamasti on tegemist vähemalt 65-aastaste inimestega (2003. aastal 38%, 2004. aastal 37% ja 2005. aastal 40%), kes ei ole kohustatud esitama tuludeklaratsiooni (tabel 3). Isikuid, kelle sissetulekuandmed on nii uuringus kui ka registris, oli 2003. aastal 44%, 2004. aastal 47% ja 2005. aastal 50%. Nende hulgas on ka selliseid, kellel on ühes andmeallikas mõni sissetulekuliik, mis teises allikas on märkimata. Isikud, kelle andmeid ei ole uuringus ega ka registris (2003. aastal 21%, 2004. aastal 18% ja 2005. aastal 17%), on enamasti 0–14-aastased, kellel püsiv sissetulek puudub (2003. aastal 59%, 2004. aastal 75% ja 2005. aastal 80%) (tabel 3). Uuringus vastavad isikuküsitlusele ainult vähemalt 15-aastased, mistõttu 0–14-aastaste sissetuleku-andmeid seal ei ole. Alla 15-aastaste sissetulek palgatööst on kaetud leibkonnaküsitlusega.

Tabel 2. Andmeallikate kaetus, 2003–2005

	2003	2004	2005
Registriandmed	7 538	7 840	10 317
Registriandmed puudu	5 734	5 874	7 428
Registri- ja uuringuandmed puudu	2 779	2 415	3 047
Ainult uuringuandmed	2 955	3 459	4 381
Ainult registriandmed	1 702	1 400	1 450
Nii uuringu- kui ka registriandmed	5 836	6 440	8 867
Valimi maht	13 272	13 714	17 745

Tabel 3. Isikud vanuse ja andmeallika järgi, 2003–2005

Vanus	Uuringu- ja registri- andmed puudu			Ainult uuringuandmed			Ainult registriandmed			Nii uuringu- kui ka registriandmed		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
0–14	1 645	1 805	2 426	-	-	-	46	58	69	-	-	-
15–24	510	211	201	998	1 320	1 577	269	237	261	831	1 050	1 606
25–49	207	106	107	419	402	491	935	736	765	3 104	3 273	4 372
50–64	116	87	104	415	448	548	372	306	285	1 531	1 657	2 237
65+	301	206	209	1 123	1 289	1 765	80	65	70	370	460	652
Kokku	2 779	2 415	3 047	2 955	3 459	4 381	1 702	1 400	1 450	5 836	6 440	8 867

2. SISSETULEKUTUNNUSED KIRJETASANDIL

Selles peatükis on iga valimisse sattunud isiku sissetulekuandmeid vaadatud eraldi ja uuringus märgitud sissetulekut võrreldud registris tooduga. Aluseks on võetud uuringu sissetulekuküsimused, mida on võimalusel kõrvutatud registri andmetel põhinevate vastavate definitsioonidega. Võrreldud on ka osaliselt kattuvate definitsioonidega sissetulekuliike, mille puhul uuringu tulu ei saaks registri tuluga asendada. Nii on võimalik kaudselt hinnata vastamise täpsust.

2.1. Definitsioonide võrdlus

2.1.1. Isikutaseme tunnused

EMTA	ESU
<p>Palk (andmed A-vormi realt 5.1 liik 1, 7, 11, 15, 18, realt 8.1 liik 15, 16, 19, realt 8.8 liik 1, 2, 3 ning TSD vormilt lisa 1 liik 1, 7, 11, 15 ja 18)</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötajale või avalikule teenistujale makstav rahaline tasu, sh palk, lisatasu, juurdemakse, puhkusetasu, puhkusetootus, kohtu või töövaidluskomisjoni väljamõistetud hüvitis või viivis, riigi hüvitatav tasu täiendavate puhkusepäevade eest ning ajutise töövõimetuse hüvitis; - juriidilise isiku poolt juhtimis- või kontrollorgani liikmele ametiülesannete täitmise eest makstav rahaline tasu (tulumaksuseaduse § 13 lõige 2), juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmestaatusesega seotud stipendium, toetus ja pension (tulumaksuseaduse § 19 lõige 2, lõike 3 punkt 3), samuti muu juhtimis- või kontrollorgani endisele liikmele tehtud väljamakse; - töövõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel makstud töö- või teenustasu (tulumaksuseaduse § 13 lõige 11); - töötuskindlustuse seaduse alusel Töötukassa väljamakstav hüvitis tööandja maksejõuetuse korral. 	<p>Sissetulek palgatööst (isikuküsitlus H03A, H03B, H04A, H04B, H07A, H07B, HA2A, HA4A) — ajatöö- ja tükitööpalk, lisatasu ületundide, õhtuse töö, öötöö ja puhkepäevadel töötamise eest, lisatasu rasketes ja tervisekahjulikes tingimustes töötamise eest, kvalifikatsiooni-, keele- ja staažitasu jt regulaarselt makstavad lisatasud. Siia kuuluvad ka lisatasud ja preemiad (kuu-, kvartali- ja aastapreemia, jõulutoetus, elukalliduse kompensatsioon jms), puhkusetasu (kompensatsioon) ja -toetused, tööseisakutasu, osaliselt tasustatava puhkuse tasu töömahu või tellimuse ajutisel vähenemisel, tasemekoolitusel või tööalasel koolitusel viibimise ajal makstud tasu, samuti lisatasud ja toetused (jõulutoetus, kvartali ja aasta lisatasu, elukalliduse kompensatsioon jms), hüvitised töölepingu lõpetamisel (v.a koondamishüvitis); ühekordne juubeli-, sünni- ja surmatoetus, rahas saadud tulu kasumi jaotamisest ja osaku- või aktsiaoptsiooni realiseerimisest saadud tulu töötasuna. (2003. aastal ka koondamishüvitis)</p>
<p>Töötuskindlustushüvitis (andmed A-vormi realt 5.1 liik 16 ja TSD vormilt liik 16) — töötuskindlustuse seaduse alusel Töötukassa väljamakstav töötuskindlustushüvitis.</p>	<p>Töötuskindlustushüvitis (isikuküsitlus HF6A, ainult 2005. aastal; varasematel aastatel töötusega seotud hüvitiste all, isikuküsitlus H55A) — Töötukassa makstav töötushüvitis töö kaotanule, kes töö kaotamisele eelnenud 24 kuu jooksul töötas vähemalt 12 kuud, lahkus töökohalt tööandja algatusel (v.a usalduse kaotuse, vääritud teo või töökohustuste mittetäitmise tõttu), kes on registreeritud Tööhõiveametis töötuna ja otsib aktiivselt tööd. Töötushüvitise suurus sõltub töötaja varasemast palgast. Hüvitise maksmise periood sõltub töötuskindlustusstaazi pikkusest.</p>

<p>Tööõnnetuse või kutsehaiguse hüvitis (andmed A-vormi realt 5.1 liik 12 ja TSD vormilt liik 12)</p> <ul style="list-style-type: none"> - enne täiendava maksuvaba tulu mahaarvamist makstav hüvitis tööõnnetuse või kutsehaiguse korral; - tööõnnetuse või kutsehaiguse tõttu makstav hüvitis maksustatakse tulumaksuga juhul, kui seda ei maksta kindlustushüvitisena. (tulumaksuseaduse § 13 lõige 1). 	<p>Tervisega seotud hüvitised (isikuküsitlus H54A)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ravikindlustuse eelarvest makstav haigushüvitis haiguse või vigastuse, taastusravi, haiglas proteesi paigaldamise ja karantiini korral; - ravikindlustuse eelarvest makstav töötrauma hüvitis töötrauma puhul; - riigieelarvest makstav tööõnnetuse kahjuhüvitis tööandja pankrotistumise korral; - tööandja jätkuv palgamaksmine ajutise töövõimetuse korral (haigus või vigastus); - haige perekonnaliikme kodus põetamise, alla 14-aastase haige lapse põetamise ja alla 3-aastase lapse (alla 16-aastase lapsinvaliidi) hooldamise puhul makstav hooldushüvitis (kui last hooldav isik on haige või viibib sünnituse tõttu haiglas, finantseeritakse ravikindlustuse eelarvest).
<p>Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis (andmed A-vormi realt 5.1 liik 13 ja TSD vormilt liik 13) — töölepingu lõpetamisel Eesti Vabariigi töölepingu seaduse alusel või teenistusest vabastamisel avaliku teenistuse seaduse alusel töötajale või avalikule teenistujale makstav hüvitis.</p> <p>Töölepingute kollektiivse ülesütlemise hüvitis (andmed A-vormi realt 5.1 liik 17 ja TSD vormilt liik 17)</p> <ul style="list-style-type: none"> - töötuskindlustuse seaduse alusel Töötukassa väljamakstav hüvitis töölepingute kollektiivse ülesütlemise korral; - töölepingute kollektiivne ülesütlemine on tööandjapoolne ja töölepingud lõpetatakse juriidilise isiku lõpetamise, füüsilisest isikust tööandja töö lõppemise või töötajate koondamise tõttu 30 päeva jooksul; ka teenistusest vabastamine ametiasutuse likvideerimise või ametnike koondamise tõttu 30 päeva jooksul, kui teenistusest vabastatakse vähemalt 5 töötajat tööandja juures, kes annab tööd kuni 19 töötajale või 10 töötajat tööandja juures, kes annab tööd 20–99 töötajale või 10% töötajatest tööandja juures, kes annab tööd 100–299 töötajale või 30 töötajat tööandja juures, kes annab tööd vähemalt 300 töötajale (kehtib ka töölepingu lõpetamise puhul). (töötuskindlustuse seaduse § 15). 	<p>Koondamishüvitis (isikuküsitlus HF1A, 2003. aastal töötusega seotud hüvitiste all) — ühekordne makse töötajale, kes on koondatud ettevõtte majandusraskuste või tegevuse lõpetamise tõttu (hüvitis töölepingute kollektiivse ülesütlemise ja tööandja maksejõuetuse korral).</p>

<p>Intressid (andmed A-vormi realt 5.1 liik 3, realt 7.1 liik 3, realt 8.1 liik 11 ja TSD vormilt liik 3) — tulumaksuga maksustatakse laenult, väärtpaberilt, liisingult või muult võlakohustuselt saadud intressid, sh võlakohustuselt arvatud summad, mille võrra suurendatakse esialgset võlakohustust. Makse hilinemise või kohustuse muu rikkumise korral makstavaid summasid intressina ei käsitata (tulumaksuseaduse § 17 lõige 1).</p>	<p>Intressid (isikuküsitlus H49B2) — rahasumma, mille laenuandja saab laenajalt või hoiustaja pangalt tasuks raha kasutada andmise eest.</p>
<p>Dividendid (andmed A-vormi realt 8.1 liik 10 ja realt 8.8 liik 4) — juriidilise isiku pädeva organi otsuse alusel puhaskasumist või eelmiste majandusaastate jaotamata kasumist tehtavad väljamaksed, mille alus on dividendi saaja osalus juriidilises isikus (aktsiate või nende osade omamine, täis- või usaldusühingu osanikuks või tulundusühistu liikmeks olemine vm osaluse vormid äriühingu asukohamaa seaduste järgi).</p>	<p>Dividendid (isikuküsitlus H49C2) — jaotamisele kuuluvast puhaskasumist tehtavad väljamaksed, mille alus on dividendi saaja osalus juriidilises isikus (aktsiate või osade omamine, täis- või usaldusühingu osanikuks või tulundusühistu liikmeks olemine vm osaluse vormid äriühingu asukohamaa seaduste järgi).</p>
<p>Pension (andmed A-vormi realt 5.1 liik 5 ja TSD vormilt liik 5) — tulumaksuseaduse § 19 lõike 2 alusel Eesti riigi makstav pension ja kogumispensionide seaduse alusel makstav kohustuslik kogumispension enne täiendava maksuvaba tulu mahaarvamist.</p>	<p>Vanadusega seotud hüvitised (isikuküsitlus H51A) — vanaduspension, eripension, ennetähtaegne vanaduspension, väljateenitud aastate pension, rahvapension ja pensionikindlustuse teisest sambast saadud väljamaksed.</p>
<p>Väljamakstud kogumispension (andmed A-vormi realt 5.1 liik 9, 10, realt 5.2 ja 7.1 liik 8 ning TSD vormilt liik 9, 10)</p> <ul style="list-style-type: none"> - täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel või vabatahtlikust pensionifondist tehtud 22%-se maksumääraga maksustatavad väljamaksed (tulumaksuseaduse § 21 lõige 1); - täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel või vabatahtlikust pensionifondist tehtud 10%-se maksumääraga maksustatavad väljamaksed (tulumaksuseaduse § 21 lõige 2, 3); - täiendava kogumispensioni tagamise eesmärgil moodustatud eraldise negatiivne muutus, mis tuleneb kindlustuskaitsete eest arvestatud tasude mahaarvamisest. 	<p>Pensionikindlustuse III samba väljamaksed (isikuküsitlus HK3A) — pensionikindlustuse kolmandast sambast eelmisel kalendriaastal saadud väljamaksed.</p>
<p>Tasutud kindlustusmaksed ja pensionifondi osakute soetamisel tasutud summa (andmed A-vormi realt 9.7) — täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel maksustamisperioodil tasutud kindlustusmakse osa, mille eesmärk on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina, ja vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summa (tulumaksuseaduse § 28 lõike 1 punktid 1 ja 2).</p>	<p>Pensionikindlustuse III samba sissemaksed (isikuküsitlus HK2, 2003. aastal H13) — pensionikindlustuse kolmandasse sambasse eelmisel kalendriaastal tehtud sissemaksed.</p>

Ettevõtlustulu (andmed E-vormilt) — ettevõtlusest saadud tulu. Ettevõtlus on isiku iseseisev majandus- või kutsetegevus (sh notari ja kohtutäituri tegevus), mille eesmärk on kauba tootmisest, müümisest või vahendamisest, teenuse osutamisest või muust tegevusest tulu saamine, k.a loominguline või teaduslik tegevus.	Kasum registreeritud ettevõtlusest (isikuküsitlus H28) — registreeritud ettevõtlusest saadud sissetulek, kasumi summa enne maksustamist (vt füüsilise isiku ettevõtlusest saadav tulu E-vormi real 1.13).
Tagastamisele kuuluv tulumaks (agregeeritud andmed FIDEKilt)	Tulumaksu tagasimakse (isikuküsitlus H64) — eelmisel kalendriaastal saadud tulumaksu tagastus, sh tasutud koolituskulude ja õppelaenu intresside eest.
Juurdemääratud tulumaks (agregeeritud andmed FIDEKilt)	Tulumaksu juurdemakse (isikuküsitlus H63) — eelmisel kalendriaastal määratud tulumaksu juurdemakse.

2.1.2. Leibkonnataseme tunnused

EMTA	ESU
Rendi- või üüritulu ja litsentsitasud (andmed A-vormi realt 7.1 liik 1, realt 8.1 liik 6) — tulumaksuga maksustatakse kinnis- või vallasvara või selle osa üürile või rendile andmisest saadud tulu, samuti tasud hoonestusõiguse seadmise või kinnisasja ostueesõigusega, kasutusvaldusega, isikliku kasutusõiguse või servituudiga koormamise eest (tulumaksuseaduse § 16 lõige 1).	Omandi rentimine (leibkonnaküsitlus D09A, D09B) — omandi (nt ehitise, elamu, korteri, toa või maa) rentimisest saadud sissetulek pärast kommunaalmaksete, teenustasude ja omandi halduskulude mahaarvamist.
Vanemahüvitis (andmed A-vormi realt 5.1 liik 19 ja TSD vormilt liik 19) — vanemahüvitise seaduse alusel väljamakstav vanemahüvitis.	Vanemahüvitis (isikuküsitlus D11B, 2003. aastal perega seotud hüvitiste all) — vanemahüvitise (vanemapalga) eesmärk on kaasa aidata töö- ja pereelu ühitamisele. Vanemahüvitisega kompenseeritakse lapsevanemale saamata jäänud töötasu, sest vanem katkestab lapse eest hoolitsemise tõttu ajutiselt töötamise. Kõikidel vanematel on õigus vanemahüvitisele, mis algab rasedus- ja sünnituspuhkuse lõpupäevale järgnevast päevast. Kui ema ei saanud rasedus- ega sünnituspuhkust, tekib õigus vanemahüvitisele alates lapse sünnist. Õigus vanemahüvitisele lõpeb, kui rasedus- ja sünnituspuhkusele jäämisest on möödas 365 päeva.
Elatis (andmed A-vormi realt 5.1 liik 4, realt 7.1 liik 2) — tulumaksuga maksustatakse elatis, mida füüsiline isik saab kohtuotsuse, kohtumäärusega või notariaalselt kinnitatud kokkuleppe alusel (tulumaksuseaduse § 19 lõige 1).	Regulaarsed maksed teistele leibkondadele (isikuküsitlus D14A) — kohustuslikud (kohtu korras määratud) ja vabatahtlikud rahalised toetused lastele, vanematele ja teistele sugulastele.
Makstud elatis (andmed A-vormi realt 9.2) — kohtuotsuse, kohtumäärusega või notariaalselt kinnitatud kokkuleppe alusel makstud või kinnipeetud elatis enne tulumaksu kinnipidamist (tulumaksuseaduse § 24).	Regulaarsed maksed teistelt leibkondadelt (isikuküsitlus D16A) — teistesse leibkondadesse kuuluvatelt isikutelt saadud regulaarsed rahalised sissetulekud, nagu kohustuslik ja vabatahtlik elatishüvitis (alimendid) lastele või abikaasale, regulaarsed rahalised toetused teistelt pereliikmetelt, kes ei ela samas leibkonnas (nt üliõpilased, kes elavad kodust eemal ja saavad vanematelt toetust; eakad vanemad, kes saavad rahalist abi oma lastelt) ja rahasaadetised teistes riikides asuvatelt leibkondadelt.

2.2. Sissetulekutunnuste võrdlus kirjetasandil

2.2.1. Isikutaseme tunnused

2.2.1.1. Palgatulu

Uuringu ja registri palgatulu ei ole vaadatud üksüheselt definitsiooni järgi. Uuringus arvestatakse töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis palga alla ning hüvitis töölepingu kollektiivse ülesütlemise korral ja tööandja maksejõuetuse hüvitis koondamishüvitise alla. Andmete lähemal uurimisel selgub, et vastajatel on küllaltki raske kolme tululiiki õige tulu alla kategoriseerida. Enamikul juhtudel on registris toodud tööandja maksejõuetuse hüvitis uuringus palgatulu alla arvestatud, töö- või teenistussuhte lõpetamise ja töölepingute kollektiivse ülesütlemise hüvitis on sealt aga välja jäetud. Seetõttu on kolmest tululiigist registri kogupalgatulu arvestusse võetud tööandja maksejõuetuse hüvitis (koondamishüvitise kohta vt lähemalt punkt 2.2.1.4).

2003.–2005. aastal märkis ESUs palgatulu veidi rohkem kui kolmandik valimist — vastavalt 4511, 4857 ja 6712 inimest. Kui netotulu on toodud keskmiselt kolmveerandil palgasaaajatest, siis brutotulu on märgitud vähem kui pooltel.

Registripõhised palgatuluandmed on vaadeldud perioodil olemas ligi poole valimi kohta (vastavalt 6461, 6610 ja 8840 inimest) ja keskmiselt 96% puhul on võimalik leida ka netosissetulek palgatööst.

Üksikkirje tasandil registri ja uuringu palgatuluandmeid võrreldes selgub, et uuringus märgitud palgatulu on keskmiselt suurem kui registris (joonis 1).

Kuigi uuringu keskmine palgatulu on suurem, on inimeste arvu vaadates rohkem neid, kelle registris märgitud tulu on suurem kui uuringus. Suurema palgatulu erinevusega (50–100%) inimesi on aga rohkem nende hulgas, kelle palgatulu on uuringus esitatud suuremana kui registris (joonis 2).

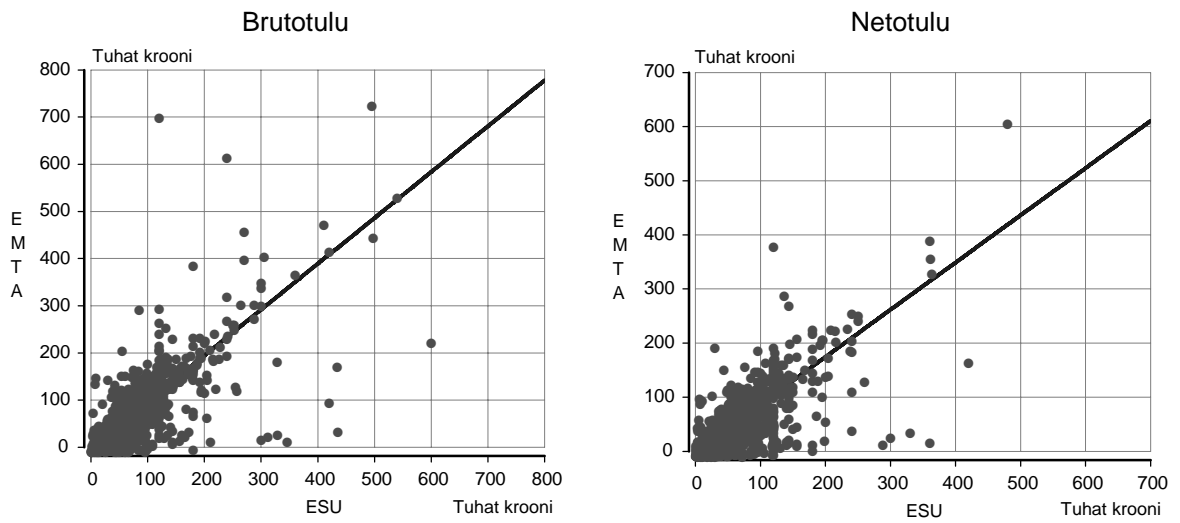
Keskmiselt 2% vastanutest on uuringu ankeeti märkinud samas suurusjärgus brutotulu kui registriandmetesse. Ligi kolmandiku vastanute puhul on erinevus umbes 10% ja üle poole puhul 20% piires (tabel 4).

Uuringus ja registris täielikult kattuvaid netotuluandmeid on alla 1%. Samal ajal jääb ka netotulu puhul kolmandik vastanutest 10% erinevuse piiresse ning üle poole palgatulu märkinute puhul erinevad uuringu- ja registriandmed 20% ulatuses.

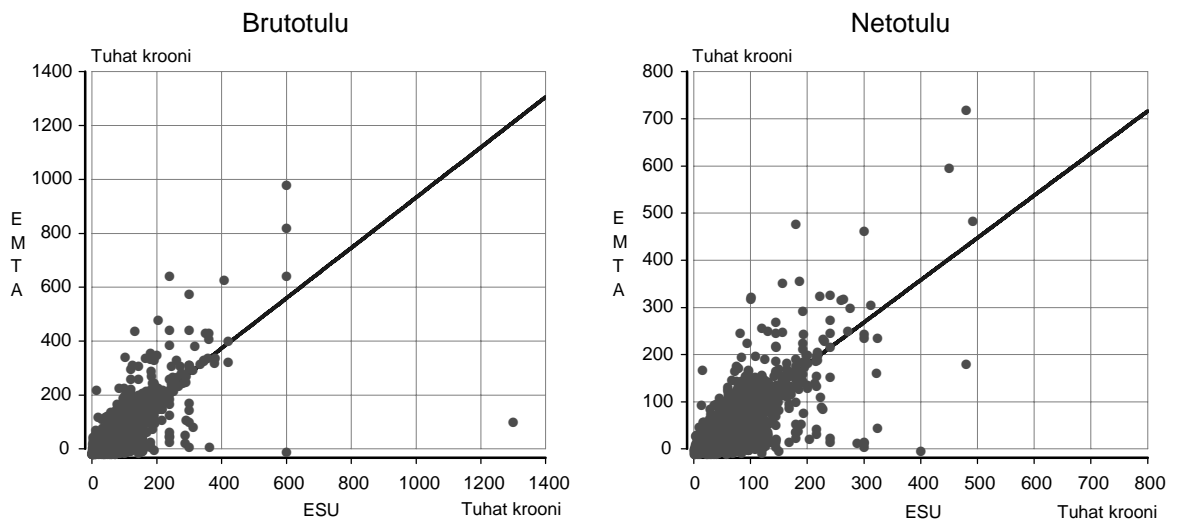
Registris ja uuringus esitatud tuluandmete suured erinevused on osalt tingitud sissetulekutunnuste valemist kategoriseerimisest. Mõningatel juhtudel on palgatulu uuringus suurem kui registris, sest uuringus võib see hõlmata ka ettevõtlustulu, intresse ja töötuskindlustushüvitist. Kui aga palgatulu on registris suurem, võib uuringu palgatulust olla välja jäetud juhatuse liikme tasu või on ajutuse töövõimetuse hüvitis arvestatud tervise või töövõimetusega seotud hüvitiste alla. Enamikul juhtudel on siiski tegemist andmete erinevustega.

Joonis 1. EMTA ja ESU palgatuluandmete erinevus kirjetasandil, 2003–2005

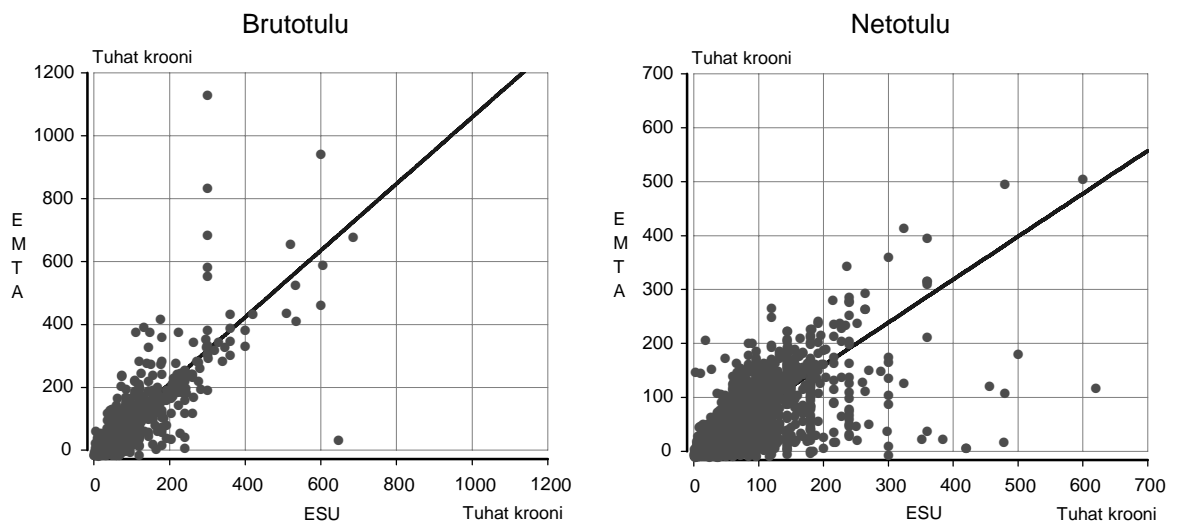
2003

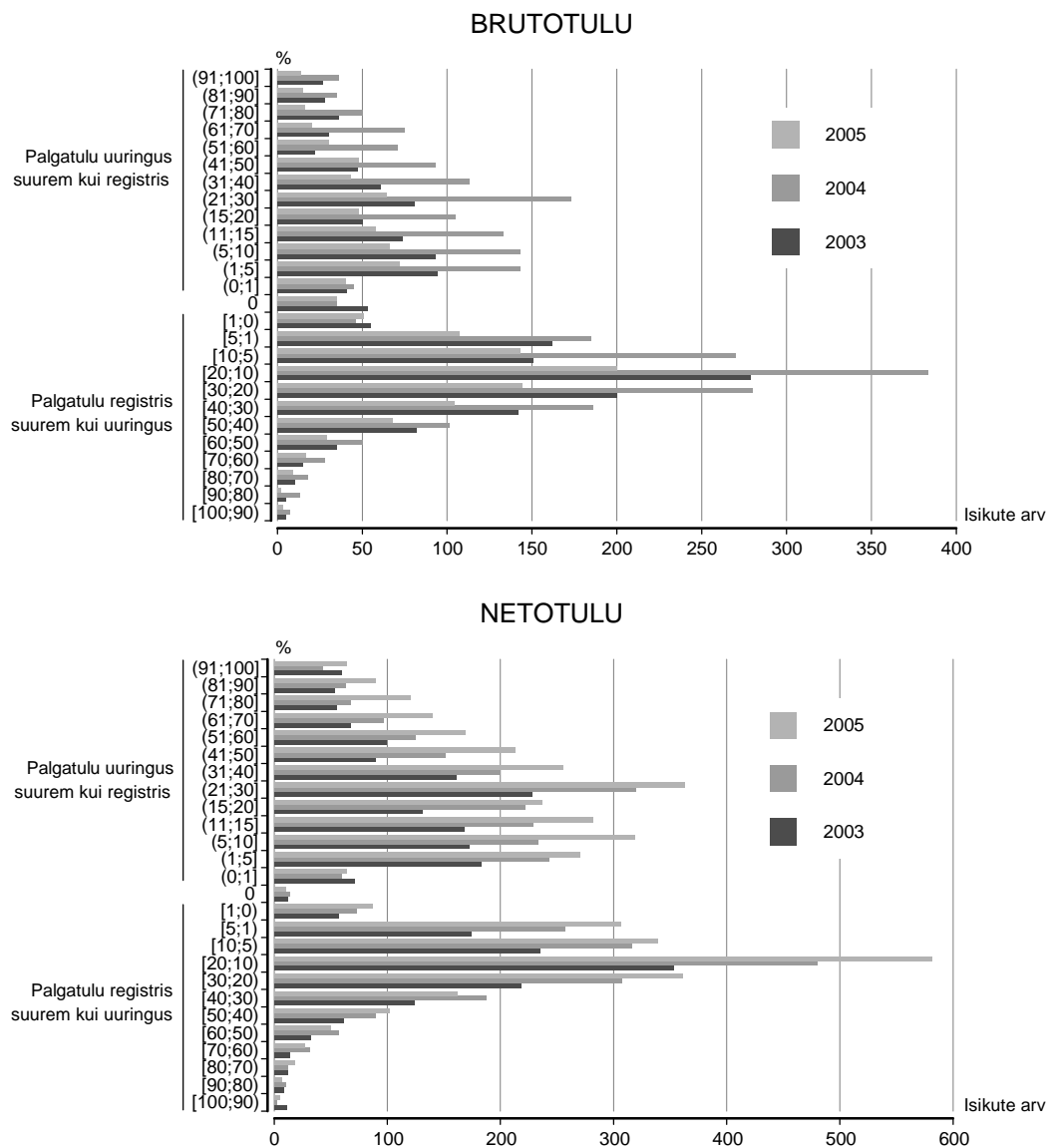
2004

2005

Joonis 2. EMTA ja ESU palgatuluandmete erinevus inimeste arvu järgi, 2003–2005

Tabel 4. Registri ja uuringu palgatuluandmete erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %			
		50–100	20–50	10–20	0–10		0	0–10	10–20	20–50
Brutotulu										
2003										
Sagedus		70	424	279	368	53	228	124	189	143
%		4	23	15	20	3	12	7	10	8
Keskmine tulu, krooni	EMTA	114 091	84 020	78 693	75 503	76 095	63 192	51 582	42 510	20 585
	ESU	40 386	57 080	66 913	71 940	76 094	65 953	60 412	64 224	85 116
2004										
Sagedus		116	567	383	501	35	331	238	379	267
%		4	20	14	18	1	12	8	13	9
Keskmine tulu, krooni	EMTA	108 544	92 597	83 137	79 582	92 798	73 696	62 541	45 387	23 546
	ESU	40 837	62 323	70 652	75 442	92 795	77 271	73 461	67 325	86 770
2005										
Sagedus		60	316	200	301	35	178	106	155	95
%		4	22	14	21	2	12	7	11	7
Keskmine tulu, krooni	EMTA	179 872	111 407	89 617	96 638	80 041	85 170	92 281	50 100	24 039
	ESU	67 052	74 228	76 544	91 997	80 039	88 602	108 468	76 175	84 867
Netotulu										
2003										
Sagedus		77	403	353	466	12	426	299	479	333
%		3	14	12	16	0	15	10	17	12
Keskmine tulu, krooni	EMTA	58 937	64 977	55 641	55 928	48 762	47 780	40 352	33 563	16 484
	ESU	19 593	45 177	47 419	53 122	48 758	49 927	47 297	49 209	60 298
2004										
Sagedus		112	584	480	646	14	535	451	670	395
%		3	15	12	17	0	14	12	17	10
Keskmine tulu, krooni	EMTA	73 497	72 053	61 275	60 815	39 337	55 105	48 393	39 147	19 622
	ESU	27 986	49 268	52 304	57 861	39 338	57 828	56 971	57 752	69 400
2005										
Sagedus		107	625	581	732	10	653	519	831	583
%		2	13	13	16	0	14	11	18	13
Keskmine tulu, krooni	EMTA	73 203	77 436	73 637	64 878	41 500	59 138	52 937	44 274	24 437
	ESU	27 924	53 777	62 790	61 720	41 496	62 222	61 955	66 307	85 585

Erinevuse suurus ei sõltu palju sellest, kas esitatud on neto- või brutotulu. Samuti ei sõltu uuringu- ja registriandmete erinevuse suurus küsitlajast, küsitluse täitmisviisist, vastaja vanusest ega soost. Uuringus aastasissetuleku esitanud isikutel on erinevus registriandmetest mõnevõrra väiksem kui kuusissetuleku märkinutel. Küsitluskuu mõjutab ainult täpselt vastanute osatähtsust — märtsis korraldatud küsitluste puhul on nende osatähtsust järgmiste kuudega võrreldes suurem.

2.2.1.2. Töötuskindlustushüvitis

2003. ja 2004. aastal uuringus töötuskindlustushüvitise suurust eraldi ei küsitud — see arvestati töötusega seotud hüvitiste alla, 2005. aastal oli see aga eraldi tululiik. 2003. ja 2004. aasta registriandmeid on siin võrreldud uuringus toodud töötusega seotud hüvitistega. Et viimased on esitatud netosissetulekutena, on seda tulu võrreldud registri netotuluga.

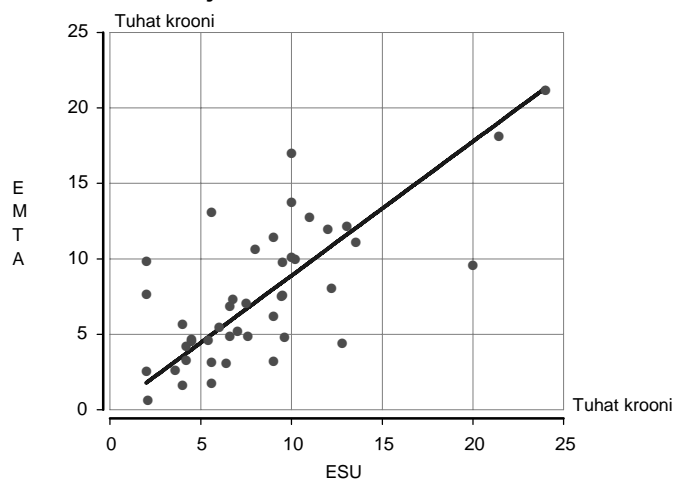
Töötuskindlustushüvitist sai registri andmetel 2003. aastal 78, 2004. aastal 148 ja 2005. aastal 178 valimisse sattunud isikut. 2003. aastal märkis töötusega seotud hüvitisi uuringus 220 ja 2004. aastal 123 isikut, 2005. aastal nimetas töötuskindlustushüvitist 64 inimest. See tululiik on vaadeldud aastatel mõlemas andmeallikas toodud vastavalt 31, 33 ja 44 isikul.

Uuringu- ja registriandmed erinevad keskmiselt 27%. 2003. ja 2004. aastal jääb erinevus pooltel juhtudel 20% piiresse, 2005. aastal aga 10% juurde (tabel 5). Üle 50% on erinevus 2005. aastal 20%-l juhtudest. Registri tulust suurem uuringu tulu 2003. ja 2004. aastal võib tuleneda muude töötusega seotud hüvitiste arvestamisest.

Tabel 5. Registri ja uuringu töötuskindlustushüvitise erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu uuringus suurem kui registris, %			
		50–100	20–50	10–20	0–10	0–10	10–20	20–50	50–100
2003									
Sagedus		5	3	1	3	1	1	8	9
%		16	10	3	10	3	3	26	29
Keskmine tulu, krooni	EMTA	7 157	9 323	6 331	10 060	7 886	4 886	4 096	4 105
	ESU	1 165	6 427	5 200	9 433	8 640	6 000	6 420	23 389
2004									
Sagedus		11	2	2	5	3	6	4	6
%		28	5	5	13	8	15	10	15
Keskmine tulu, krooni	EMTA	9 967	7 200	12 388	6 078	14 348	9 467	1 370	4 105
	ESU	2 142	4 350	12 150	6 560	17 333	14 367	3 950	23 389
2005									
Sagedus		3	6	3	7	4	7	8	6
%		10	19	10	23	13	23	26	19
Keskmine tulu, krooni	EMTA	10 568	10 542	8 629	8 571	7 694	10 557	5 401	3 901
	ESU	3 200	7 167	7 422	8 143	7 988	12 245	8 005	8 917

Joonis 3. EMTA ja ESU töötuskindlustushüvitise erinevus kirjetasandil, 2005

2.2.1.3. Tööõnnetuse või kutsehaiguse hüvitis

Tööõnnetus- või kutsehaigushüvitis loetakse uuringus definitsiooni järgi tervisega seotud hüvitiste alla — eraldi seda tululiiki esitatud ei ole. Et see on uuringus toodud netotuluna, on võrdlemiseks kasutatud registri netotulu.

Registri andmetel sai tööõnnetus- või kutsehaigushüvitist 2003. aastal 28, 2004. aastal 29 ja 2005. aastal samuti 28 inimest. Uuringus märkis tervisega seotud hüvitisi 2003. aastal 685, 2004. aastal 498 ja 2005. aastal 851 isikut. Mõlemas andmeallikas on vaadeldavad tululiigid toodud 2003. aastal seitsmel ja 2004. aastal kolmel inimesel, 2005. aastal selliseid isikuid ei olnud.

2003. aastal jääb seitsmest vaadeldud isikust kolme tulude erinevus 10% piiresse, kolme puhul kuni 20% juurde ja ühel juhul on erinevus kuni 50%. 2004. aastal on kolmest isikust ühe puhul erinevus kuni 10% ja kahel juhul kuni 20%.

Andmeallikatevahelised erinevused võivad tuleneda ka sellest, et peale tööõnnetus- või kutsehaigushüvitise on uuringus tulu hulka arvestatud ka muud tervisega seotud hüvitised. Samuti võib tööõnnetus- või kutsehaigushüvitis mõningatel juhtudel olla uuringus palgatulu all.

2.2.1.4. Koondamishüvitis

Uuringus loetakse koondamishüvitise alla nii töölepingute kollektiivse ülesütlemise kui ka tööandja maksejõuetuse hüvitis, registris on mõlemad eraldi välja toodud. Täpsuse huvides on registri hüvitise liike uuringu koondamishüvitise andmetega eraldi võrreldud. Peale selle on uuringu koondamishüvitise saadud tulu võrreldud registris märgitud töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitisega, mis definitsiooni järgi arvestatakse uuringu palgatulu hulka. Et hüvitised on uuringus toodud netotuluna, on ka registri puhul võrdluseks kasutatud netotulu. Et 2003. aastal ei ole koondamishüvitist uuringus eraldi esitatud (sisaldub töötusega seotud hüvitistes), on seda tululiiki vaadatud vaid 2004. ja 2005. aastal.

Koondamishüvitist on uuringus 2004. aastal märkinud 75 ja 2005. aastal 67 inimest.

Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitist sai registri andmetel 2004. aastal 139 ja 2005. aastal 155 isikut. Need tululiigid on 2004. aastal 29 juhul ja 2005. aastal 22 juhul toodud mõlemas andmeallikas. Veidi enam kui kolmandik võrreldud sissetuleku erinevustest ulatub mõlemal vaadeldud aastal 20%-ni, enamik erinevustest jääb aga 50% piiresse (viieks juhtudest on tulude erinevus üle 50%) (tabel 6). Lisades töö- või teenistussuhte hüvitise registri palgatulu hulka, suureneb palgatulu erinevus uuringu ja registri vahel keskmiselt 40%-l uuritustest ning väheneb keskmiselt 15%-l isikutest.

Töölepingute kollektiivse ülesütlemise hüvitist sai registri andmetel 2004. aastal 39 ja 2005. aastal 29 inimest — mõlemas andmeallikas oli koondamishüvitis toodud vastavalt 15 ja 9 isiku puhul. Keskmised erinevused andmeallikate tulude vahel on väga suured: mõlemal aastal üle 50%. Enamikul juhtudest on uuringu tulu suurem kui registri tulu. Peagu kõikidel isikutel on registris esitatud ka töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis ning enamikul juhtudest on uuringus märgitud koondamishüvitis, mis on registri kahe tululiigi summaga samas suurusjärgus.

Tööandja maksejõuetuse hüvitist sai registri andmetel 2004. aastal 31 ja 2005. aastal 42 inimest — nii uuringus kui ka registris on võrreldav tulu toodud vastavalt seitsmel ja kolmel inimesel. Keskmise erinevus on 2004. aastal 18%, 2005. aastal aga 43%. Vaadeldud sissetulekute puhul on registri tulu enamasti suurem kui uuringu tulu. Võib oletada, et tööandja maksejõuetuse hüvitis on uuringus (osaliselt) märgitud palgatulu hulka.

Tabel 6. Registri ja uuringu koondamishüvitise erinevus, 2004–2005

Tululiik regis	Näitaja	Andmeallikas	Tulu regis				Tulu uuringu			
			suurem kui uuringu, %				suurem kui regis, %			
			50–100	20–50	10–20	0–10	0–10	10–20	20–50	50–100
Töö- või teenistussuhte lõpetamise hüvitis										
			2004							
	Sagedus		2	7	6	1	2	2	5	4
	%		7	24	21	3	7	7	17	14
	Keskmine	EMTA	39 310	24 008	45 238	26 663	36 393	16 893	12 685	5 722
	tulu, krooni	ESU	9 968	16 017	38 235	26 500	38 500	20 000	19 129	17 823
			2005							
	Sagedus		1	5	3	3	1	1	6	2
	%		5	23	14	14	5	5	27	9
	Keskmine	EMTA	30 912	34 356	24 808	23 916	9 720	5 588	6 342	4 267
	tulu, krooni	ESU	10 000	25 434	21 000	23 833	10 000	6 800	11 300	30 000
hüvitis töölepingute kollektiivse ülesütlemise korral										
			2004							
	Sagedus		-	-	1	1	-	-	4	9
	%		-	-	7	7	-	-	26	60
	Keskmine	EMTA	-	-	4 653	8 495	-	-	3 969	8 974
	tulu, krooni	ESU	-	-	4 000	8 000	-	-	6 764	24 810
			2005							
	Sagedus		-	1	-	-	-	-	5	3
	%		-	11	-	-	-	-	56	33
	Keskmine	EMTA	-	2 918	-	-	-	-	5 261	4 275
	tulu, krooni	ESU	-	2 170	-	-	-	-	9 904	23 000
Tööandja maksejõuetuse hüvitis										
			2004							
	Sagedus		-	2	3	1	-	1	-	-
	%		-	29	43	14	-	14	-	-
	Keskmine	EMTA	-	7 697	7 805	13 852	-	4 305	-	-
	tulu, krooni	ESU	-	5 250	6 800	13 000	-	5 000	-	-
			2005							
	Sagedus		1	2	-	-	-	-	-	-
	%		33	66	-	-	-	-	-	-
	Keskmine	EMTA	6 909	13 549	-	-	-	-	-	-
	tulu, krooni	ESU	2 500	9 000	-	-	-	-	-	-

2.2.1.5. Intressid ja dividendid

2003. aastal märkis uuringus intresse 30 ja registris 40 isikut — mõlemas andmeallikas ei olnud intressitulu ühelgi juhul toodud. 2004. aastal sai uuringu järgi intresse 27 ja registri järgi 39 inimest — mõlema andmeallika järgi oli intresse saanud neli. 2005. aastal oli intressitulu saanud uuringus 30 ja registris 54 ning mõlemas andmeallikas olid intressid märgitud kahel juhul. Andmete erinevused on üldjuhul väga suured.

Dividendidelt saadud tulu märkis uuringus 2003. aastal 38, 2004. aastal 59 ja 2005. aastal 57 inimest — registris vastavalt kuus, kolm ja neli isikut. Mõlemas andmeallikas märgitud dividenditulu ei leidunud ühelgi vaadeldud aastal.

Uuringus võib intresside ja dividendide all olla kasumi jaotamisest saadud rahaline tulu või osaku- või aktsiaoptsiooni realiseerimisest saadud tulu töötasuna, mis definitsiooni järgi loetakse palgatulu alla. See võib olla registri- ja uuringuandmete suure erinevuse üks põhjus.

2.2.1.6. Pension

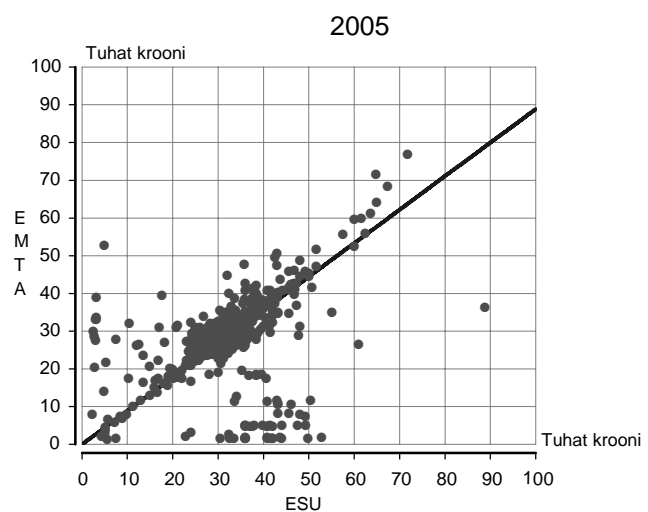
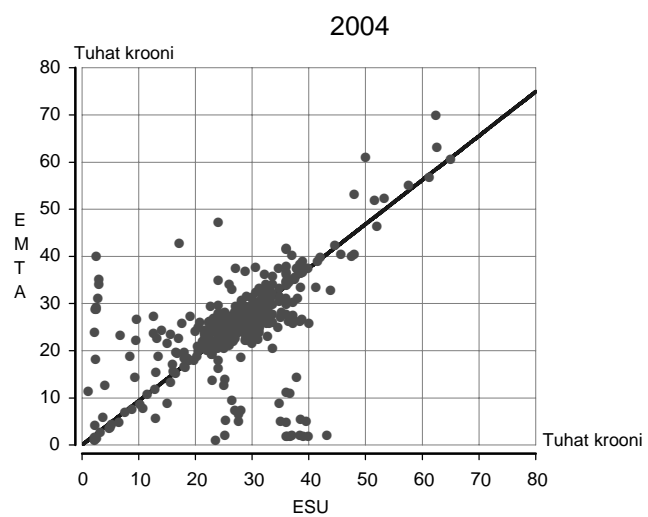
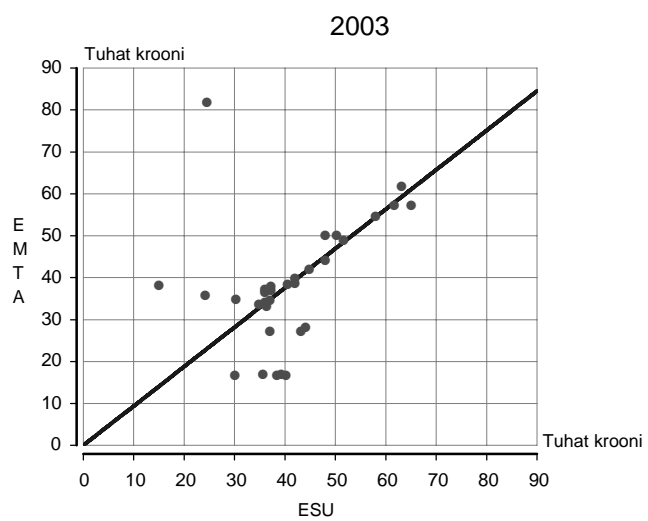
Uuringus märkis pensionitulu 2003. aastal 2183, 2004. aastal 2393 ja 2005. aastal 3220 isikut — registris vastavalt 47, 1002 ja 1404 inimest. Mõlema andmeallikaga kaetud pensionisaajaid oli 2003. aastal 33, 2004. aastal 579 ja 2005. aastal 793. Et pensionitulu on uuringus toodud netotuluna, on võrdluseks kasutatud registri netotulu.

Mõlemas andmeallikas on täpselt samas suurusjärgus pensioni esitanud vaid 1–3% pensionisaajatest. Samas on enam kui poodelt juhtudel (2003. aastal 61%, 2004. aastal 69%, 2005. aastal 70%) erinevus uuringus ja registris toodud pensioni vahel kuni 10%, üle 50% on see 2003. aastal 15%-l, 2004. aastal 7%-l ja 2005. aastal 8%-l vaadeldud isikutest.

Tabel 7. Registri ja uuringu pensionitulu erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %				
		50–100	20–50	10–20	0–10		0	0–10	10–20	20–50	50–100
2003											
Sagedus		2	2	1	7	1	12	0	5	3	
%		6	6	3	21	3	36	0	15	9	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	61 348	40 838	36 198	41 737	63 096	44 926	-	24 622	18 167	
	ESU	19 750	28 152	30 317	39 914	63 096	46 911	-	37 969	39 280	
2004											
Sagedus		19	25	38	139	8	252	52	22	24	
%		3	4	7	24	1	44	9	4	4	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	27 789	25 811	30 486	28 094	22 823	28 546	26 613	22 359	6 386	
	ESU	6 233	18 122	26 260	27 014	22 825	29 737	31 150	31 139	33 800	
2005											
Sagedus		17	21	46	128	15	412	83	22	49	
%		2	3	6	16	2	52	10	3	6	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	30 598	30 328	34 805	32 823	43 143	31 674	30 265	24 969	7 790	
	ESU	5 911	21 444	30 124	31 591	43 140	33 446	35 562	36 258	40 846	

Joonis 4. EMTA ja ESU pensionitulu erinevus kirjetasandil, 2003–2005

2.2.1.7. Pensionikindlustuse kolmas samm

Kogumispensioni sai registri andmetel 2003. aastal viis, 2004. aastal 16 ja 2005. aastal 37 inimest — uuringu järgi sai pensionikindlustuse kolmanda samba väljamakseid vastavalt 32, kaks ja neli isikut. Ühelgi vaadeldud aastal ei olnud aga inimest, kellel oleks see tululiik märgitud mõlemas andmeallikas. On raske hinnata, kas uuringus on nimetatud tululiigi puudumine või olemasolu tingitud valesti kategoriseerimisest.

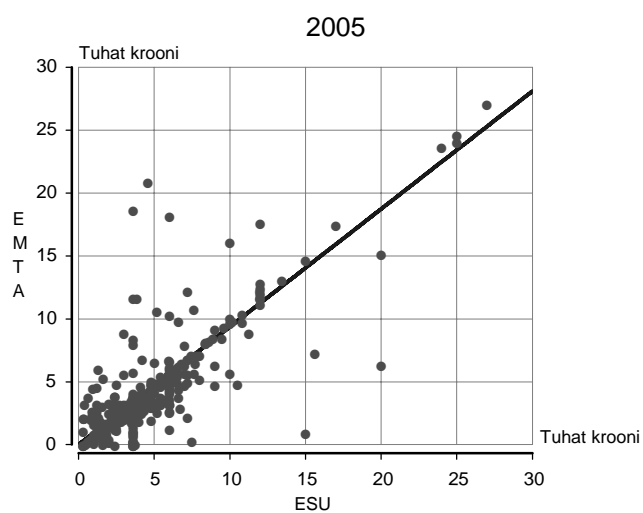
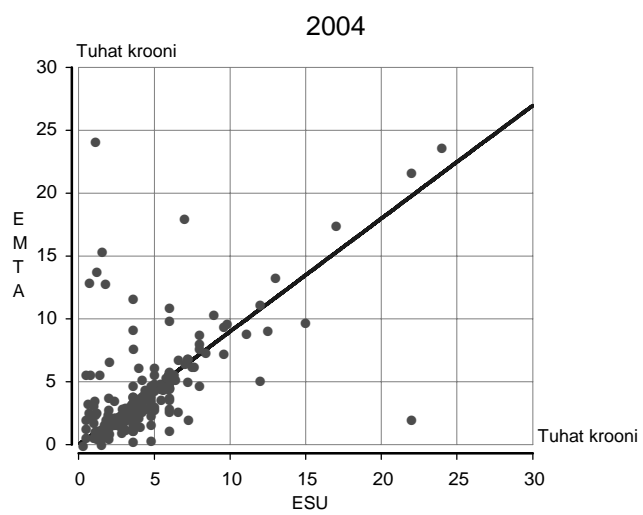
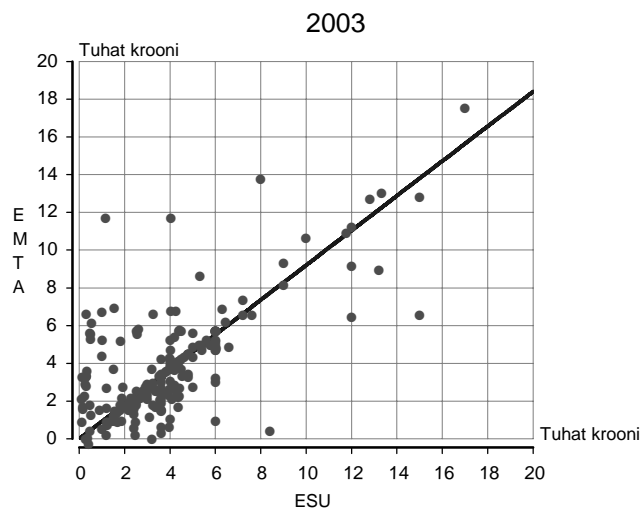
Pensioni kolmandasse sambasse tehtud sissemaksete andmete kaetus on nii uuringus kui ka registris tunduvalt suurem. Uuringus osalenutest maksis kolmandasse sambasse 2003. aastal 377, 2004. aastal 356 ja 2005. aastal 587 inimest — registri andmetel vastavalt 488, 586 ja 865 valimisse sattunut. Mõlema andmeallikaga kaetud andmed olid vaadeldud aastatel vastavalt 207, 251 ja 385 isikul. Uuringus ja registris kattusid sissemaksed täielikult 2003. aastal 16%-l, 2004. aastal 19%-l ja 2005. aastal 23%-l sissemakse tegijatest. Kuni 10% erinevuse piiresse jääb vaadeldud aastatel vastavalt 40%, 47% ja 51% sisse-maksetest ning kuni 20% on erinevus 54%-l, 61%-l ja 63%-l juhtudest. Enam kui 50%-ni ulatub uuringu- ja registriandmete erinevus 2003. aastal 24% sissetulekuandmete puhul, 2004. aastal 16% ja 2005. aastal 14% andmete korral.

Uuringu- ja registriandmete suuremad erinevused võivad mõneti tuleneda sellest, et vastajad ei ole uuringus korralikult eristanud makseid teise ja kolmandasse sambasse ning muudesse erakindlustusskeemidesse.

Tabel 8. Registri ja uuringu III pensionisambasse tehtud sissemaksete erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %			
		50–100	20–50	10–20	0–10		0	0–10	10–20	20–50
2003										
Sagedus		34	13	10	22	33	28	19	33	15
%		16	6	5	11	16	14	9	16	7
Keskmine tulu, krooni	EMTA	7 013	5 708	4 228	5 199	4 491	4 312	3 781	3 068	1 395
	ESU	954	3 737	3 596	4 987	4 491	4 525	4 401	4 583	4 490
2004										
Sagedus		24	13	8	38	47	32	29	44	16
%		10	5	3	15	19	13	12	18	6
Keskmine tulu, krooni	EMTA	7 767	10 586	5 017	4 552	4 824	4 313	3 961	2 959	1 980
	ESU	1 641	6 811	4 254	4 385	4 824	4 526	4 656	4 336	8 390
2005										
Sagedus		28	22	17	43	90	63	29	66	27
%		7	6	4	11	23	16	8	17	7
Keskmine tulu, krooni	EMTA	13 325	6 501	4 121	7 401	5 740	4 767	4 003	3 224	1 738
	ESU	2 410	4 036	3 520	7 129	5 740	4 973	4 677	4 683	5 647

Joonis 5. EMTA ja ESU III pensionisambasse tehtud sissemaksete erinevus kirjetasandil, 2003–2005

2.2.1.8. Ettevõtlustulu

Tulu registreeritud ettevõtlusest sai 2003. aastal 137, 2004. aastal 225 ja 2005. aastal 378 uuringus osalenud inimest — registri andmetel vastavalt 266, 302 ja 352 valimisse sattunut. Ettevõtlustulu on vaadeldud aastatel nii uuringus kui ka registris toodud 69, 116 ja 146 isikul.

Uuringus ja registris täpselt kattuvad andmed on keskmiselt 6%-l võrreldud isikutest. Kui 10% erinevuse piiresse jääb keskmiselt viiendik ettevõtlustuludest, siis kuni 20% ringi kolmandik. Samas on peagu pooltel juhtudel (2003. aastal 45%, 2004.aastal 48%, 2005. aastal 44%) uuringu ja registri ettevõtlustulu erinevus üle 50%.

Selle tululiigi erinevuste täpsemaks hindamiseks tuleks uuringus märgitud kasumit, kahjumit ja puhaskasumit registreeritud ettevõtlusest võrrelda FIDEKi ettevõtlustulu E-vormi vastavate andmetega, mis siinkohal ei olnud kättesaadavad.

Tabel 9. Registri ja uuringu ettevõtlustulu erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andmeallikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %				
		50–100	20–50	10–20	0–10	0	0–10	10–20	20–50	50–100	
2003											
Sagedus		11	6	3	9	4	5	1	10	20	
%		16	9	4	13	6	7	1	14	29	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	26 025	7 388	9 681	20 524	21 343	34 693	22 458	18 731	10 241	
	ESU	5 659	5 242	8 167	19 933	21 342	35 600	28 000	28 280	66 763	
2004											
Sagedus		22	13	9	14	7	3	5	9	34	
%		19	11	8	12	6	3	4	8	29	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	19 030	25 161	30 657	18 352	11 941	16 456	9 526	10 405	6 123	
	ESU	6 329	16 838	25 103	17 793	11 941	17 000	11 000	16 696	28 912	
2005											
Sagedus		32	27	10	16	10	4	4	11	32	
%		22	18	7	11	7	3	3	8	22	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	28 996	33 202	27 316	13 971	8 129	16 690	19 734	8 947	5 875	
	ESU	9 840	21 758	23 411	13 313	8 129	17 500	23 166	14 839	25 965	

2.2.1.9. Tagastamisele kuuluv ja juurdemääratud tulumaks

Uuringu andmetel sai sissetulekult tulumaksu tagastust 2003. aastal 1669, 2004. aastal 1582 ja 2005. aastal 2359 inimest — registris oli tagastamisele kuuluv tulumaks märgitud vastavalt 3645, 4093 ja 5496 valimisse sattunu puhul. See tululiik on vaadeldud aastatel mõlemas andmeallikas toodud vastavalt 1377, 1273 ja 1874 isikul.

Uuringus ja registris on samas suurusjärgus tulumaks toodud 2003. aastal 7%-l, 2004. aastal 2%-l ja 2005. aastal 3%-l vaadeldud isikutest. Kuni 10% erineb uuringus ja registris märgitud tagastamisele kuuluv tulumaks 2003. aastal 44%-l ning 2004. ja 2005. aastal ligi kolmandikul juhtudest. Kuni 20% erinevuse piiresse jääb aga ligi pool võrreldud andmetest. Üle 50% on erinevus 2003. aastal 21%, 2004. aastal 26% ja 2005. aastal 28% isiku puhul. Enamasti on registris toodud tagastamisele kuuluv tulumaks suurem kui uuringus. Samas ei saa öelda, et kui tagastatud tulumaks on uuringus/registris suurem, on ka uuringu/registri sissetulekud suuremad.

Tabel 10. Registri ja uuringu tagastamisele kuuluva tulumaksu erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %			
		50–100	20–50	10–20	0–10		0	0–10	10–20	20–50
2003										
Sagedus		196	197	154	377	90	139	39	95	90
%		14	14	11	27	7	10	3	7	7
Keskmine tulu, krooni	EMTA	3 386	2 535	2 291	2 838	1 443	2 434	1 855	1 457	670
	ESU	850	1 664	1 956	2 729	1 443	2 514	2 180	2 111	2 900
2004										
Sagedus		214	280	127	284	31	94	46	84	113
%		17	22	10	22	2	7	4	7	9
Keskmine tulu, krooni	EMTA	4 018	3 282	2 643	2 860	1 496	2 579	2 154	1 738	593
	ESU	1 063	2 194	2 259	2 726	1 496	2 708	2 507	2 619	2 453
2005										
Sagedus		317	361	192	359	51	162	68	151	213
%		17	19	10	19	3	9	4	8	11
Keskmine tulu, krooni	EMTA	3 905	3 333	3 095	2 517	960	2 504	2 099	1 682	643
	ESU	1 110	2 176	2 621	2 408	960	2 622	2 492	2 492	2 515

Tulumaksu juurdemakse tasus 2003. aastal 92, 2004. aastal 89 ja 2005. aastal 118 uuringus osalenut — registris oli juurdemääratud tulumaks märgitud vastavalt 139, 171 ja 270 valimiisiku puhul. Juurdemakse summa on vaadeldud aastatel mõlemas andmeallikas toodud 36, 24 ja 37 isikul. Juurdemääratud tulumaksu erinevuste suurusjärgud on tagastatud tulumaksu omadega sarnased .

Tabel 11. Registri ja uuringu juurdemääratud tulumaksu erinevus, 2003–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %				
		50–100	20–50	10–20	0–10		0	0–10	10–20	20–50	50–100
2003											
Sagedus		2	3	2	8	5	2	0	3	11	
%		6	8	6	22	14	6	0	8	31	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	52 157	2 114	776	6 484	1 258	18 832	-	1 410	1 242	
	ESU	2 320	1 217	630	6 309	1 258	19 100	-	1 964	6 610	
2004											
Sagedus		2	2	3	2	4	2	2	2	5	
%		8	8	13	8	17	8	8	8	21	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	32 388	2 405	1 755	931	1 061	531	2 850	3 046	540	
	ESU	9 169	1 600	1 473	900	1 061	540	3 500	5 126	2 004	
2005											
Sagedus		6	2	1	10	2	1	3	7	5	
%		16	5	3	27	5	3	8	19	14	
Keskmine tulu, krooni	EMTA	29 419	26 955	9 569	7 314	608	402	913	1 927	1 115	
	ESU	1 125	15 750	8 592	7 216	608	416	1 090	2 847	5 600	

2.2.2. Leibkonnataseme tunnused

2.2.2.1. Rendi- või üüritulu

Rendi- ja üüritulu on uuringus märkinud 2003. aastal 33, 2004. aastal 49 ja 2005. aastal 92 leibkonda. Et registris ei saa mõnel juhul litsentsitulu renditulust eraldada, võib sellest tuleneda suurem tulusaajate arv registris. Vaadeldud aastatel on renditulu registris toodud 99, 125 ja 195 leibkonnal, mõlema andmeallikaga on see kaetud vastavalt 10, 19 ja 42 leibkonna puhul. Kui 2003. aastal jäävad vaadeldud tulud 50% erinevuse piiresse, siis 2004. aastal on erinevus kahe leibkonna puhul üle 50% ning ühe leibkonna renditulu on mõlemas andmeallikas võrdne. 2005. aastal on renditulude erinevus seitsmel juhul üle 50% ja kolme leibkonna tulu on mõlemas andmeallikas võrdne.

2.2.2.2. Vanemahüvitis

Uuringus on vanemahüvitist eraldi sissetulekuliigina küsitud alates 2004. aastast (2003. aastal oli see perega seotud hüvitiste all). 2004. aastal ei täpsustatud, kas tuli märkida bruto- või netotulu, 2005. aastal küsiti netosummat. Seetõttu on 2004. aasta uuringuandmeid võrreldud registri bruto- või netotuluga (vaadati, kummal juhul oli andmeallikate erinevus väiksem), 2005. aasta andmeid aga registri netotuluga.

Kui uuringu järgi sai 2004. aastal vanemahüvitist 129, siis registri andmetel 183 valimi-leibkonda. Nii uuringus kui ka registris on vaadeldav tulu märgitud 116 juhul. 2005. aastal esitas vanemahüvitist uuringus 228, registris 307 leibkonda. Võrreldav tulu on mõlemas andmeallikas toodud 210 korral.

2004. aastal on uuringu vanemahüvitis registriandmetega võrreldes eeldatavasti netotuluna märgitud 39%-l ja brutotuluna 61%-l leibkondadest. 2004. ja 2005. aastal olid 1% vaadeldud leibkondade puhul kahe andmeallika vanemahüvitise suurused võrdsed (tabel 12). 2004. aastal jääb erinevus kuni 10% piiresse 38%-l ja 2005. aastal 23%-l juhtudest ning 20% ringi pooltel leibkondadel. Üle 50% ulatub erinevus 2004. aastal 13% ja 2005. aastal 10% leibkonna puhul. Enamikul juhtudest on uuringus toodud vanemahüvitis suurem kui registris. 2005. aastal võib erinevust mõningatel juhtudel põhjustada see, et uuringus on netotulu asemel esitatud siiski brutotulu. Kui uuringu tulu võrreldaks registri netotulu asemel registri brutotuluga, oleks uuringu ja registri vanemahüvitise erinevus kahel juhul null, 23 juhul langeks erinevus 10%-ni ja 14 korral 20%-ni.

Tabel 12. Registri ja uuringu juurdemääratud tulumaksu erinevus, 2004–2005

Näitaja	Andme- allikas	Tulu registris suurem kui uuringus, %				Tulu registris ja uuringus võrdne	Tulu uuringus suurem kui registris, %			
		50–100	20–50	10–20	0–10		0	0–10	10–20	20–50
2004										
Sagedus		3	10	4	24	1	18	14	28	12
%		3	9	4	21	1	16	12	25	11
Keskmine tulu, krooni	EMTA	37 492	23 933	20 214	19 865	22 000	15 425	24 858	15 790	9 469
	ESU	9 976	15 562	17 135	19 117	22 000	16 290	29 956	23 986	26 259
2005										
Sagedus		8	30	17	13	3	33	40	52	14
%		4	14	8	6	1	16	19	25	7
Keskmine tulu, krooni	EMTA	42 200	18 615	17 771	20 161	11 167	21 507	20 132	13 229	6 724
	ESU	15 225	12 717	15 228	19 033	11 167	22 567	23 651	19 799	20 707

2.2.2.3. Elatis

Ka teistelt leibkondadelt saadud ja teistele leibkondadele makstud regulaarsete maksete puhul on uuringu- ja registriandmed mõneti erinevad. Kui uuringus on märgitud nii maksustatavad kui ka mittemaksustatavad maksed ja elatis, siis registris on toodud ainult maksustatav tulu.

Uuringus märkis teistelt leibkondadelt saadud makseid 2003. aastal 332, 2004. aastal 247 ja 2005. aastal 274 leibkonda — registri andmetel sai tulumaksuga maksustavat elatist vastavalt 50, 51 ja 66 leibkonda. Igall aastal on saadud makse vaid paari leibkonna puhul märgitud mõlemas andmeallikas — registri- ja uuringuandmete erinevused on sel juhul suhteliselt suured.

Teistele leibkondadele tehtud maksete puhul ilmneb sama tendents. Uuringus märkis tehtud makset 2003. aastal 196, 2004. aastal 165 ja 2005. aastal 195 leibkonda — registris oli elatist maksivaid leibkondi vastavalt 35, 52 ja 65. Mõlema andmeallikaga on kaetud vaid mõned leibkonnad, sealjuures on 2003. ja 2004. aastal erinevused uuringu ja registri vahel suhteliselt suured. 2005. aastal on aga ühel leibkonnal uuringus ja registris maksed võrdse suurusega ning teise leibkonna puhul on erinevus kuni 10%.

3. AGREGEERITUD SISSETULEKUTUNNUSED

Selles peatükis on agregeeritud sissetulekutunnuseid vaadatud sissetulekukomponentide, mitte enam üksikisiku tasemel.

ESU puhul ei ole enam tegemist ainult ankeediga kogutud andmetega, vaid arvesse on võetud ka vastamata jätnud isikutele/leibkondadele tausttunnuste põhjal imputeeritud sissetulekuandmed.

3.1. Definitsioonide võrdlus

3.1.1. Isikutaseme tunnused

EMTA	ESU
<p>Palgatulu (andmed A-vormi realt 5.1 ja TSD vormilt lisa 1 liik 1, 7, 11, 15 ja 18, A-vormi realt 8.1 liik 15, 16 ja 19 ning realt 8.8 liik 1, 2 ja 3) — töötajale või avalikule teenistujale makstav rahaline tasu, sh palk, lisatasu, juurdemakse, puhkusetasu, puhkusetootus, töölepingu lõpetamisel või teenistusest vabastamisel ette nähtud hüvitis, kohtu või töövaidluskomisjoni väljamõistetud hüvitis või viivis, riigi hüvitatav tasu täiendavate puhkusepäevade eest. Samuti juhatusel liikme tasu, töövõtu-, käsundus- või muu lepingu alusel makstud tasu, tööandja maksejõuetuse korral töötajale enne tööandja maksejõuetuks tunnistamist makstud saamata jäänud palk ja puhkusetasu ning enne või pärast tööandja maksejõuetuks tunnistamist töölepingu lõpetamisel saamata jäänud hüvitis.</p>	<p>Rahaline sissetulek palgatööst (PY010G; PY010N) — ajatöö- ja tükitööpalk, lisatasu ületundide, õhtuse töö, öötöö ja puhkepäevadel töötamise eest, lisatasu rasketes ja tervisekahjulikes tingimustes töötamise eest, kvalifikatsiooni-, keele- ja staažitasu jt regulaarselt makstavad lisatasud. Siia kuuluvad ka lisatasud ja preemiad (kuu-, kvartali- ja aastapreemia, jõulutoetus, elukalliduse kompensatsioon jms), puhkusetasu (kompensatsioon) ja -toetused, tööseisakutasu, osaliselt tasustatava puhkuse tasu töömahu või tellimuse ajutisel vähenemisel, tasemekoolitusel või tööalasel koolitusel viibimise ajal makstud tasu, samuti lisatasud ja toetused (jõulutoetus, kvartali ja aasta lisatasu, elukalliduse kompensatsioon jms), hüvitised töölepingu lõpetamisel (v.a koondamishüvitis); ühekordne juubeli-, sünni- ja surmatoetus, rahas saadud tulu kasumi jaotamisest ja osaku- või aktsiaoptsiooni realiseerimisest saadud tulu töötasuna.</p>
<p>Arvutatud sotsiaalmaks, kinnipeetud töötuskindlustusmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse (andmed TSD vormi lisa 1 pealt SM, TK, KP) — maksumaksjalt maksustamisperioodil kinnipeetud töötuskindlustusmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse ning arvutatud sotsiaalmaks.</p>	<p>Tööandja tasutud kindlustus (PY030G) — tööandja ja ettevõtluse kaudu tasutud lisakindlustus. Hõlmab tööandja tasutud sotsiaalmaksu, töötuskindlustust ja teise pensionisamba makseid.</p> <p>(ESUs 2004. aastast)</p>
<p>Tasutud kindlustusmaksed ja pensionifondi osakute soetamisel tasutud summa (andmed A-vormi realt 9.7) — täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel maksustamisperioodil tasutud kindlustusmaksete osa, mille eesmärk on tagada kindlustussumma maksmine kindlustuspensionina, ja vabatahtliku pensionifondi osakute soetamiseks makstud summa.</p>	<p>Maksed erakindlustusskeemidesse (PY035N) — pensionikindlustuse kolmandasse sambasse ja muudesse kogumiskindlustussüsteemidesse eelmisel kalendriaastal tehtud sissemaksed.</p>

<p>Ettevõtlustulu (andmed E-vormilt) — ettevõtlusest saadud tulu. Ettevõtlus on isiku iseseisev majandus- või kutsetegevus (sh notari ja kohtutäituri tegevus), mille eesmärk on tulu saamine kauba tootmisest, müümisest või vahendamisest, teenuse osutamisest või muust tegevusest, k.a loominguline või teaduslik tegevus.</p>	<p>Rahaline kasum või kahjum ettevõtlusest (PY050G) — registreeritud ja registreerimata ettevõtlusest saadud sissetulek. FIE kasum või kahjum, autoriõiguse tasu, honorar või lepinguline tasu loomingulise tegevuse eest ja registreerimata ettevõtlusest saadud rahaline tulu (omatoodetud toodangu müügiga või teenuste osutamisega teenitud kasum jms).</p>
<p>Väljamakstud kogumispension ja pensionikindlustus (andmed A-vormi realt 5.1, TSD vormilt lisa 1 liik 9 ja 10 ja A-vormi realt 5.2 ning realt 7.1 liik 8) — täiendava kogumispensioni kindlustuslepingu alusel kindlustusvõtjale makstud kindlustushüvitised või vabatahtliku pensionifondi osakuomanikule või tema pärijale tehtavad väljamaksed. Täiendava kogumispensioni tagamise eesmärgil moodustatud eraldise negatiivne muutus, mis tuleneb kindlustuskaitsete eest arvestatud tasude mahaarvamisest.</p>	<p>Pensionid erapensioniskeemidest (PY080G/PY080N) — pensionikindlustuse kolmandast sambast ja muudest kogumiskindlustussüsteemidest eelmisel kalendriaastal saadud väljamaksed.</p>
<p>Pension (andmed A-vormi realt 5.1 ja TSD vormilt lisa 1 liik 5 ning A-vormi realt 8.1 liik 18) — tulumaksuga maksustatav pension, sh pensionide maksuvaba osa ning kohustuslikust pensionifondist osakuomaniku pärijale ja kohustusliku kogumispensioni kindlustuslepingu alusel soodustatud isikule tehtavad väljamaksed. Tulumaksuga ei maksustata Eesti riigi seaduse alusel makstavaid pensione ja kogumispensionide seaduses sätestatud kohustuslikku kogumispensioni seda osa, mis ei ületa kolmekordset maksuvaba tulu.</p>	<p>Vanaduspension (PY100G; PY100N) — vanadusega seotud hüvitised, sh vanaduspension, eripension, ennetähtaegne vanaduspension, väljateenitud aastate pension, rahvapension ja pensionikindlustuse teisest sambast saadud väljamaksed.</p>

3.1.2. Leibkonnataseme tunnused

EMTA andmestikus on kõik sissetulekud antud isiku tasemel. Leibkonnataseme tunnuste saamiseks on ühe leibkonna kõikide isikute sissetulekud agregeeritud leibkonna tasemele.

EMTA	ESU
<p>Renditulu ja litsentsitasu (andmed A-vormi realt 5.1 ja TSD vormilt lisa 1 liik 2, A-vormi realt 7.1 liik 1 ning realt 8.1 liik 6 ja 12) — kinnis- või vallasasja või selle osa üürile või rendile andmisest saadud tulu, tasu hoonestusõiguse seadmise või kinnisasja ostueesõigusega, kasutusvaldusega, isikliku kasutusõiguse või servituudiga koormamise eest, samuti tasu vallasasja, aktsia või osa koormamise eest kasutusvaldusega. Tasu</p>	<p>Renditulu (HY040G/HY040N) — omandi (nt ehitise, elamu, korteri, toa või maa) rentimisest saadud sissetulek pärast kommunaalmaksete, teenustasude ja omandi halduskulude mahaarvamist.</p>

<p>kirjandus-, kunsti- või teadusteoste (sh kino- või videofilmi, raadio- või telesaate salvestise või arvutiprogrammi) autoriõiguse, patendi, kaubamärgi, tööstusdisaini-lahenduse või kasuliku mudeli, plaanide, salajaste valemite või protsesside kasutada andmise või kasutusõiguse võõrandamise eest. Tasu tööstusliku, kaubandusliku või teaduslase sisseseade või tööstuslikku, kaubanduslikku või teaduslast kogemust puudutava info (oskusteabe) kasutada andmise või kasutusõiguse võõrandamise eest.</p>	
<p>Elatis (andmed A-vormi realt 5.1 ja TSD vormilt lisa 1 liik 4 ning A-vormi realt 7.1 liik 2) — kohtuotsuse, kohtumäärusega või notariaalselt kinnitatud kokkuleppe alusel makstav elatis.</p>	<p>Regulaarsed maksed teistelt leibkondadelt (HY080N) — teistesse leibkondadesse kuuluvatelt isikutelt saadud regulaarsed rahalised sissetulekud, nagu kohustuslik ja vabatahtlik elatistrahala (alimendid) lastele või abikaasale, regulaarsed rahalised toetused teistelt pereliikmetelt, kes ei ela samas leibkonnas (nt üliõpilased, kes elavad kodust eemal ja saavad vanematelt toetust; eakad vanemad, kes saavad rahalist abi oma lastelt) ning rahasaadetised teistes riikides asuvatelt leibkondadelt.</p>
<p>Intressid ja dividendid (andmed A-vormi realt 5.1 ja 7.1 liik 3 ja 2, realt 8.1 liik 11 ja 10, realt 8.8 liik 4) — laenult, väärtpaberilt või muult võlakohustuselt (sh kapitalirent) saadud intressid. Dividendid ja muud kasumieraldised, mida residendist füüsiline isik saab juriidiliselt isikult rahalises või mitterahalises vormis. Dividend on juriidilise isiku pädeva organi otsuse alusel puhaskasumist või eelmiste majandusaastate jaotamata kasumist tehtav väljamakse, mille alus on dividendi saaja osalus juriidilises isikus (aktsiate või nende osade omamine, täis- või usaldusühingu osanikuks või tulundusühistu liikmeks olemine vm osaluse vormid äriühingu asukohamaa seaduste järgi).</p>	<p>Omanditulu (HY090N; HY090G) — rahaliselt hoiuselt ja väärtpaberilt saadud intressid (kasvikud), dividendid. Intress (kasvik) on rahasumma, mille laenuandja saab laenajalt või hoiustaja pangalt tasuks raha kasutada andmise eest. Dividend on jaotamisele kuuluvast puhaskasumist tehtav väljamakse, mille alus on dividendi saaja osalus juriidilises isikus (aktsiate või nende osade omamine, täis- või usaldusühingu osanikuks või tulundusühistu liikmeks olemine vm osaluse vormid äriühingu asukohamaa seaduste järgi).</p>
<p>Tasutud eluasemelaenu intress (andmed A-vormi realt 9.3) — endale, oma abikaasale, vanematele või lastele elamu või korteri soetamiseks, ehitise püstitamiseks, laiendamiseks ja rekonstrueerimiseks võetud laenu või kapitalirendi (liisingu) intress, mis on maksustamisperioodil tasutud residendist krediidi- või finantseerimisasutusele või mitteresidendist krediidasutuse Eesti äriregistrisse kantud filiaalile.</p>	<p>Eluasemelaenu intressid (HY100N; HY100G) — püsielukoha ostmiseks ja/või renoveerimiseks võetud laenult makstavad intressid.</p> <p>(ESUs 2005. aastast)</p>

Alla 16-aastaste palk (andmed A-vormi realt 5.1 ja TSD vormilt lisa 1 liik 1, 7, 11, 15 ja 18, A-vormi realt 8.1 liik 15, 16 ja 19 ning realt 8.8 liik 1, 2 ja 3) — palgatulu 15-aastastelt ja noorematega.	Alla 16-aastaste sissetulek palgatööst (HY110G/HY110N) — 15-aastaste ja noorematega rahaline sissetulek palgatööst.
Makstud elatis (andmed A-vormi realt 9.2 ja TSD vormi lisa 1 pealt „elatis”) — maksustamisperioodil residendist füüsilisele isikule makstud elatis, kui see kuulub maksustamisele.	Regulaarsed maksed teistele leibkondadele (HY130N) — kohustuslikud (kohtu korras määratud) ja vabatahtlikud regulaarsed rahalised maksed (nt elatistulu jm toetused) teistele leibkondadele.

3.2. Agregeeritud sissetulekuandmete võrdlus

Järgnevalt võrreldakse uuringu ja registri sissetulekuid liigi kaupa. Kõigepealt on iga liigi all vaadatud vastavat sissetulekut saanud elanike/leibkondade näitajaid kogu valimi põhjal. Põhiline võrdlusalus on brutosissetulek, kuid esitatud on ka netosissetuleku näitajad. Seejärel on vaadatud ainult nende isikute/leibkondade brutotulu, kelle vastav tululiik on esitatud

- mõlemas andmeallikas (tabel L1);
- registris, kuid uuringus on märkimata (tabel L2);
- registris, kuid uuringus ei ole sissetulekuandmeid üldse (tabel L2);
- uuringus, kuid registris on märkimata (tabel L3);
- uuringus, kuid registris ei ole sissetulekuandmeid üldse (tabel L3).

3.2.1. Isikutaseme komponendid

3.2.1.1. Rahaline sissetulek palgatööst

Registri andmebaas annab keskmiselt 1500 inimese võrra rohkem infot palgatulu kohta kui uuring. Registriandmetega võrreldes on uuringust saadud sissetulek üle hinnatud (tabel 13). Uuringu keskmine brutosissetulek oli 2003. aastal 17%, 2004. aastal 8% ja 2005. aastal 13% suurem kui registris — mediaansissetulek vastavalt 15%, 16% ja 16% suurem. Jaotuse otspunkte vaadates on näha, et erinevused on suuremad sissetulekute alumises osas. Kui alumises kvartiilis erineb 2003. aasta brutosissetulek 25%, 2004. aastal 28% ja 2005. aastal 38%, siis ülemises kvartiilis on uuringu 2003. aasta sissetulek 7%, 2004. aastal 2% ja 2005. aastal 6% suurem kui registris.

Kui vaadata ainult neid isikuid, kelle palgatulu on nii uuringus kui ka registris, on sissetuleku erinevused märgatavalt väiksemad (tabel L1). Uuringu keskmine brutosissetulek oli 2003. aastal 12%, 2004. aastal 1% ja 2005. aastal 4% suurem kui registris — mediaansissetulek oli kõigil aastatel 6% suurem.

Uuringus sissetulekuandmed esitanud, kuid palgatulu märkimata jätnud isikute (5% valimist ja 11% palgatulu saajatest registris) 2003. aasta keskmine brutopalk oli registri andmetel 12 958 krooni, 2004. aastal 10 811 krooni ja 2005. aastal 12 352 krooni — mediaanpalk vastavalt 5355, 5586 ja 5821 krooni (tabel L2). Oluliselt madalam keskmine ja mediaan registri kõigi palgatulu saajatega võrreldes näitab, et tegemist võib olla meenutusveaga: inimese jaoks väike ja vähetähtis sissetulek ununeb suurema tõenäosusega. Samal ajal on uuringus sissetulekuandmed märkimata jätnud isikud (keskmiselt 9% valimist ja 18% palgatulu saajatest registris) 2003. aastal deklareerinud keskmiselt 66 005 krooni, 2004. aastal 70 375 krooni ja 2005. aastal 80 526 krooni palgatulu — see on oluliselt suurem kui registri kõigi palgatulu saanute keskmine.

Tuludeklaratsioonis esitamata palgatulu on uuringus esitanud 2003. aastal 1%, 2004. ja 2005. aastal 2% valimist (vastavalt 4% ja 5% uuringu palgatulu saajatest) ning nende keskmine brutotulu palgatööst jääb oluliselt allapoole uuringu kogu valimi keskmisest (tabel L3).

Netopalkade keskmiste ja mediaanide erinevused on brutopalkadega võrreldes väiksemad (tabel 13). Uuringu keskmine netopalk oli 2003. aastal 8%, 2004. aastal 6% ja 2005. aastal 9% suurem kui

registris — mediaanpalk vastavalt 10%, 14% ja 12% suurem. Mõlemas andmeallikas märgitud palgatuluga isikute keskmised netopalgad erinesid vaadeldud aastatel 2%, 0,3% ja 4%.

2003. aasta suuremad erinevused võivad tuleneda uuringu definitsioonide erinevusest vaadeldud aastatel. Kui 2004. aastal küsiti koondamishüvitist palgast eraldi, siis 2003. aastal võib see olla palgatulu all. Registris ei ole kummalgi aastal koondamishüvitist palgatulu all arvestatud.

Tabel 13. Rahaline sissetulek palgatööst, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
Brutosissetulek						
N	6 459	4 733	6 610	5 095	8 839	7 099
Keskmine	58 974	71 250	64 075	69 949	69 870	79 991
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	57 502	68 910	62 460	68 289	68 374	78 427
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	60 448	73 589	65 689	71 610	71 366	81 556
Miinumum	9	200	18	300	19	240
Alumine kvartiil	23 427	31 444	25 048	34 988	25 567	41 340
Mediaan	44 880	52 553	48 899	58 278	54 906	65 263
Ülemine kvartiil	78 000	83 879	84 490	85 862	93 034	99 164
Maksimum	1 071 000	1 295 879	1 247 142	1 300 000	1 180 188	843 647
Netosissetulek						
N	6 293	4 735	6 393	5 095	8 480	7 099
Keskmine	46 693	50 578	52 152	55 471	58 503	64 602
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	45 562	49 351	50 9032	54 246	57 310	63 415
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	47 825	51 804	53 402	56 695	59 696	65 790
Miinumum	7	200	17	300	46	240
Alumine kvartiil	19 962	25 800	23 302	30 000	24 782	36 000
Mediaan	36 371	40 271	41 300	48 000	47 477	54 000
Ülemine kvartiil	61 263	61 000	67 986	68 400	76 954	80 000
Maksimum	795 660	700 000	936 618	956 748	904 672	685 000

3.2.1.2. Tööandja tasutud kindlustus

ESUga mõõdetakse tööandja tasutud kindlustust alates 2004. aastast (2003. aasta kohta seda sissetulekuliiki ei ole). Registri andmebaasis on esitatud vaid nende isikute arvutatud sotsiaalmaks, kelle andmed on leitud eeltäidetud tuludeklaratsioonilt (TSD vorm), mistõttu teistel isikutel ei ole seda tunnust registriandmete põhjal võimalik mõõta. Seepärast on ka tööandja tasutud kindlustuse märkinud isikute arv uuringus üle kahe korra suurem kui registris (tabel 14). Nagu ka palgatöö puhul on tööandja tasutud kindlustus uuringus oluliselt suurem (2004. aastal keskmine 26% ja mediaan 29%, 2005. aastal vastavalt 32% ja 28%).

Enne tööandja tasutud kindlustuse kohta lõppjäreluste tegemist tuleks registri andmebaasist saada tööandja tasutud sotsiaalmaks ka nende isikute puhul, kelle andmed pärinevad tuludeklaratsiooni FIDA vormilt.

Tabel 14. Tööandja tasutud kindlustus, 2004–2005

	2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	1 964	4 900	2 381	6 845
Keskmine	17 551	23 801	18 448	27 037
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	16 756	23 230	17 695	26 511
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	18 345	24 372	19 202	27 563
Miinumum	8	45	6	79
Alumine kvartiil	4 418	12 060	3 053	13 986
Mediaan	14 214	19 952	15 711	21 780
Ülemine kvartiil	25 040	29 564	27 029	33 633
Maksimum	287 363	435 500	401 262	280 934

3.2.1.3. Maksed erakindlustusskeemidesse

Erakindlustusskeemidesse maksete tegijate arv on mõlemas andmestikus samas suurusjärgus (tabel 15). Maksete suurus on aga aastati erinev. Kui 2003. aastal oli keskmistevaheline erinevus ligi kolmekordne ja 2005. aastal kahekordne, siis 2004. aastal olid registripõhised maksed kõigest 5% suuremad kui uuringus. 2004. aasta registri ja uuringu keskmised näitajad oluliselt ei erine. Suur keskmiste erinevus 2003. ja 2005. aastal on põhjustatud ekstreemsest maksimumist registriandmetes. Seega on 2003. aastal mediaanide erinevus keskmisega võrreldes poole väiksem ning 2005. aastal on uuringu ja registri mediaanid võrdsed.

Kui vaadata ainult neid isikuid, kelle maksed erakindlustusskeemidesse on esitatud mõlemas andmeallikas, ei erine keskmised näitajad 2003. aasta äärmusväärtust välja jättes oluliselt (tabel L1). Seletamatuks jääb siiski registri 2 162 913-kroonine ekstreemne väärtus, mis uuringus on märgitud 12 000 kroonina.

Uuringus sissetulekuandmed esitanud, kuid erakindlustusskeemidesse tehtud maksed märkimata jätnud isikute (2003. aastal 24%, 2004. aastal 32% ja 2005. aastal 36% registri maksete tegijatest) keskmine makse suurus ei ole registri andmetel oluliselt erinev keskmise makse suurusest kogu valimi põhjal (tabel L2). Samal ajal on tuludeklaratsioonis erakindlustusskeemidesse tehtud maksed märkimata jätnud inimestel (2003. aastal 55%, 2004. aastal 33% ja 2005. aastal 34% uuringu maksete tegijatest) makse keskmine suurus tunduvalt väiksem kui uuringu kogu valimi puhul (tabel L3).

Uuringu maksete tegijatel, kelle sissetulekuandmeid registris ei olnud (keskmiselt 2% maksete tegijatest uuringus), oli makse keskmine suurus tunduvalt väiksem — 2003. aastal 1,6 korda, 2004. ja 2005. aastal 2,3 korda (tabel L3).

Tabel 15. Maksed erakindlustusskeemidesse, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	488	641	586	437	865	690
Keskmine	9 035	3 189	4 494	4 250	7 707	4 628
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	326	2 929	4 060	3 790	2 584	4 291
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	17 743	3 450	4 927	4 710	12 830	4 965
Miinumum	2	12	84	80	181	80
Alumine kvartiil	2 100	1 111	2 132	1 800	2 317	2 400
Mediaan	3 548	2 400	3 500	3 528	3 600	3 600
Ülemine kvartiil	5 499	4 000	5 330	5 040	5 387	6 000
Maksimum	2 162 913	30 000	77 735	50 000	2 249 758	56 000

3.2.1.4. Rahaline kasum ja kahjum ettevõtlusest

Uuringu ettevõtlustulu saajate arv on registrist saadud andmetega võrreldes üle kahe korra suurem (tabel 16). Nimelt on registris märgitud ainult registreeritud ettevõtlusest saadud tulu, uuringus peale selle ka registreerimata ettevõtlustulu. Kui uuringu 2003. aasta keskmine ettevõtlustulu on ligi kaks korda suurem kui registris, siis 2004. aasta keskmised oluliselt ei erine — uuringu tulu on registriga võrreldes 7% suurem. Mediaanide puhul 2003. aasta andmed kattuvad (registri tulu on vaid 4% suurem), kuid 2004. aastal on registri mediaan 38% kõrgem ja 2005. aastal 46% madalam kui uuringus. Oluline erinevus ilmneb jaotuse alumises osas: kui registri kõik tulud on positiivsed, siis uuringu 10% madalamatest sissetulekutest on negatiivsed. Ettevõtlustulu lõplikuks hindamiseks tuleks täpsemalt uurida tuludeklaratsiooni E-vormi, mille kohta praegu täpsemad andmed puuduvad.

Registri ja uuringu ettevõtlustulu tunnuse definitsioonis on veel üks väike erinevus. Kui uuringus arvestatakse ettevõtlustulu alla ka honorarid ajalehtedest ja massimeedia-vahenditest, samuti leiutus- ja patenditasud, siis registris on need paigutatud litsentsitasude alla, mis on EMTA andmestikus rendituludest osaliselt eraldamatud.

Tabel 16. Rahaline kasum ja kahjum registreeritud ettevõtlusest, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	287	858	322	714	428	1 012
Keskmine	14 875	27 508	14 032	15 040	17 251	13 106
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	12 158	22 801	11 080	11 861	13 982	10 834
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	17 592	32 215	16 984	18 220	20 519	15 377
Miinumum	6	-116 600	10	-317 228	5	-347 228
Alumine kvartiil	3 246	4 836	2 100	1 605	2 979	1 200
Mediaan	8 601	8 275	7 756	4 820	9 203	5 000
Ülemine kvartiil	17 378	24 390	15 247	14 925	18 728	14 231
Maksimum	222 548	984 195	302 709	495 426	397 112	518 151

3.2.1.5. Pensionid erapensioniskeemidest

Et erapensionide süsteem ei ole Eestis veel juurdunud, on erapensioniskeemidest tulu saanud isikute arv nii registris kui ka uuringus väga väike (tabel 17). Selle sissetuleku jaotus on registriandmete puhul äärmiselt lai, ulatudes 2004. aastal 30 kroonist 105 559 kroonini. Registri brutotulu keskmised on 2003. aastal kuus ja 2004. aastal seitse korda suuremad kui uuringus, 2005. aastal on erinevus vähem kui kahekordne. Suure hajuvuse tõttu on keskmise usalduspiirid väga laiad. Registri ja uuringu erapensioniskeemidest saadud sissetulekute erinevustele ei ole võimalik väikse valimi ja hajusa jaotuse tõttu täpset hinnangut anda.

Tabel 17. Pensionid erapensioniskeemidest, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
Brutosissetulek						
N	5	32	16	8	37	6
Keskmine	8 191	1 333	12 682	1 848	17 931	11 691
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	0	1 106	0	204	8 693	0
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	17 558	1 559	26 368	3 493	27 169	33 157
Miinumum	1 419	240	30	135	1	778
Alumine kvartiil	5 152	850	866	676	1 810	3 333
Mediaan	5 500	1 560	4 849	1 216	9 881	3 685
Ülemine kvartiil	7 841	1 560	12 447	2 392	21 284	5 333
Maksimum	21 043	3 200	105 559	6 081	151 753	53 333
Netosissetulek						
N	5	32	15	8	29	6
Keskmine	6 537	1 333	10 299	1 368	9 994	10 522
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	0	1 106	0	151	5 002	-8 797
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	13 489	1 559	21 136	2 584	14 986	29 841
Miinumum	1 050	240	60	100	1	700
Alumine kvartiil	3 812	850	732	501	1 142	3 000
Mediaan	4 408	1 560	4 047	900	4 752	3 317
Ülemine kvartiil	7 841	1 560	14 840	1 770	11 158	4 800
Maksimum	15 572	3 200	78 114	4 500	51 750	48 000

3.2.1.6. Vanaduspension

Et pensionäridel ei ole tuludeklaratsiooni esitamine kohustuslik, on pensionist saadud tulu märkinud isikute arv registris oluliselt väiksem kui uuringus (tabel 18). Eriti väike on pensionitulu saajate arv 2003. aasta deklaratsioonide puhul — 47 inimest. Väikese valimi tõttu on 2003. aasta registriandmed üsna hajusad. 2004. ja 2005. aastal oli uuringu vanaduspensionist saajate arv registriga võrreldes kaks korda suurem. 2004. ja 2005. aasta pensioni suurus väga ei erine — uuringu keskmine bruto- ja netopension oli 2004. aastal siiski 20% ja 2005. aastal 25% suurem, mediaanid vastavalt 11% ja 14% suuremad. Ka jaotuse alumiste ja ülemiste punktide erinevused ei ole väga suured.

Uuringuandmete täpsuse hindamiseks võib vaadata neid isikuid, kelle vanaduspension on märgitud nii uuringus kui ka registris (tabel L1). Selgub, et erinevus keskmiste ja mediaanide vahel ei ole statistiliselt oluline: 2003. aastal oli uuringu keskmine pension 0,7% ja 2004. aastal 3% kõrgem. 2005. aastal oli erinevus mõnevõrra suurem — 11%.

Tabel 18. Vanaduspension, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
Brutosissetulek						
N	47	2 183	1 002	2 409	1 404	3 220
Keskmine	38 763	24 650	22 727	27 737	25 021	32 825
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	33 624	24 317	21 945	27 399	24 325	32 378
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	43 902	24 982	23 509	28 075	25 716	33 272
Miinumum	396	1 684	1 155	1 070	474	2 300
Alumine kvartiil	28 464	22 080	14 589	25 128	15 167	29 648
Mediaan	38 496	24 336	24 798	27 800	27 824	32 500
Ülemine kvartiil	47 724	26 556	28 197	30 516	31 961	35 520
Maksimum	95 352	251 620	252 882	273 341	273 882	426 627
Netosissetulek						
N	42	2 183	985	2 409	1 395	3 220
Keskmine	37 739	24 591	22 624	27 697	24 896	32 449
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	32 562	24 299	21 911	27 389	24 245	32 152
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	42 917	24 883	23 337	28 006	25 546	32 746
Miinumum	396	1 684	1 155	1 070	474	2 300
Alumine kvartiil	28 512	22 080	14 638	25 128	15 210	29 642
Mediaan	38 082	24 324	24 903	27 800	27 849	32 442
Ülemine kvartiil	45 561	26 556	28 191	30 516	31 986	35 484
Maksimum	83 040	198 679	200 861	216 000	221 686	221 680

3.2.2. Leibkonnataseme komponendid

3.2.2.1. Renditulu

Renditulu puhul ei ole uuringu ja registri sissetuleku definitsioon üksüheselt võrreldav. Kui uuringus kuulub renditulu alla ainult sissetulek kinnisvara või maa rentimisest, siis registris ei ole praeguste andmete korral võimalik litsentsitasu renditulust eraldada. 2003. aastal oli registri ja uuringu renditulu saajate arvu vahe 1,4-kordne ning 2004. ja 2005. aastal deklareeriti renditulu uuringus üle kahe korra rohkem (tabel 19). Definitsiooni erinevusest hoolimata on keskmise sissetuleku suurusjärgud võrreldavad. 2003. aastal oli uuringu keskmine brutotulu 16% suurem, 2004. ja 2005. aastal oli erinevus alla 10%. Samas tuleb märkida, et renditulu jaotus on üsna hajus ja keskmise usalduspiirid laiad. Jaotuse teiste punktide erinevused on tunduvalt suuremad. 2003. aastal oli uuringu renditulu mediaan

kolm korda suurem kui registris, 2004. ja 2005. aastal erinesid mediaanid aga vähem kui kaks korda.

Kui vaadata ainult mõlemas andmeallikas märgitud rendituluga leibkondi, ei ole keskmine renditulu kogu renditulu saanud valimiga võrreldes oluliselt väiksem (tabel L1), kuid ka sel juhul on jaotus suhteliselt hajus ja keskmise usalduspiirid laiad.

Registri andmetel ei märkinud 2003. aastal 63%, 2004. aastal 77% ja 2005. aastal 66% renditulu saanud leibkondadest renditulu uuringus (tabel L2). Definitsioonide erinevusest lähtudes võib sel juhul olla tegemist ka litsentsituluga. 2003. aastal oli registris 15%-l, 2004. aastal 10%-l ja 2005. aastal 13%-l juhtudest toodud selliste leibkondade renditulu, kelle sissetulekuandmed puudusid uuringus täielikult. Selliste leibkondade keskmine renditulu on registri kogu valimi keskmisest suurem (2003. aastal 20%, 2004. aastal 42%, 2005. aastal 61%).

Samal ajal ei ole 2003. aastal 56%, 2004. aastal 51% ja 2005. aastal 50% uuringus renditulu märkinud leibkondadest renditulu registris esitanud (tabel L3). Nende leibkondade keskmine renditulu ei erine oluliselt uuringu kogu valimi keskmisest. 2003. aastal oli 12%, 2004. aastal 10% ja 2005. aastal 4% uuringu kõigist renditulu saanud leibkondadest sellised, kelle andmed puudusid registris täielikult. Sel juhul on 2003. ja 2004. aasta keskmine uuringu renditulu oluliselt väiksem kui uuringu kogu valimi keskmine.

Kuigi keskmiste näitajate erinevused ei ole suured, tuleks tunnuste täieliku võrreldavuse tagamiseks registriandmetes litsentsitulu renditulust eristada.

Tabel 19. Renditulu, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	99	69	122	49	193	92
Keskmine	10 839	12 956	12 071	11 848	11 661	11 007
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	4 935	9 303	6 054	6 399	7 089	7 184
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	16 744	16 608	18 087	17 298	16 232	14 830
Miinumum	139	108	100	443	50	395
Alumine kvartiil	946	1 600	1 416	1 300	1 112	1 382
Mediaan	2 162	6 741	2 907	2 432	2 586	4 000
Ülemine kvartiil	6 757	16 216	8 000	17 568	7 915	11 473
Maksimum	213 600	62 162	244 500	100 000	300 000	118 421

3.2.2.2. Regulaarsed maksed teistelt leibkondadelt

Teistelt leibkondadelt saadud regulaarsete maksete all mõeldakse uuringus nii maksustatavaid kui ka mittemaksustatavaid makseid. Registrist on võimalik saada ainult maksustatud elatiste ja alimentide andmeid. Et eeldatavasti on suurem osa teistele leibkondadele tehtavatest regulaarsetest maksetest maksustamata, ei eristata uuringus teistelt leibkondadelt saadud bruto- ja netosissetulekut. Siinkohal on uuringuandmetega võrreldud registri brutotulu.

Uuringu ja registri definitsioonide erinevus nähtub ka sissetuleku saajate arvust (tabel 20). Kui maksustatavat elatist on deklareerinud 50-60 leibkonda, siis uuringu andmetel on teistelt leibkondadelt regulaarsete maksete saajaid üle kolme korra rohkem. Uuringus ja registris märgitud maksete suurusjärgud on aga võrreldavad. Kui 2003. aastal oli registri keskmine makstud elatis 8% suurem, siis 2004. ja 2005. aastal olid uuringu summad vastavalt 19% ja 11% suuremad. Mediaanide erinevused olid mõnevõrra suuremad. Jaotuse erinevused ilmnevad eelkõige sissetulekute alumises pooles.

Ühtse definitsiooni saamiseks tuleb võrrelda leibkondi, kelle maksed on märgitud mõlemas andmeallikas (tabel L1). Sel juhul on registri brutotulu keskmiste erinevused uuringu andmetega võrreldes veelgi suuremad.

Registri andmetel ei ole 2003. aastal 48%, 2004. ja 2005. aastal 54% kõigist teistelt leibkondadelt elatist saanutest vastavat tulu uuringus välja toonud (tabel L2). Selliste leibkondade elatissumma keskmine suurus ei ole kõikide registri andmetel elatist saanutega võrreldes oluliselt väiksem. Samuti katab register ka nende leibkondade saadud elatiste summad, kelle sissetulekuandmeid uuringus ei ole (2003. ja 2005. aastal 14%, 2004. aastal 22% registri andmetel elatist saanutest). Ka nimetatud leibkondade keskmine elatissumma ei ole eriti madalam kui registri kogu valimi puhul.

Tabel 20. Regulaarsed maksed teistelt leibkondadelt, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	50	196	50	165	63	195
Keskmine	10 468	9 600	9 533	11 702	11 319	12 753
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	8 143	8 481	7 279	10 089	8 918	11 231
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	12 793	10 719	11 787	13 315	13 719	14 275
Miinum	198	200	48	200	198	500
Alumine kvartiil	4 889	4 585	3 080	5 000	3 750	6 000
Mediaan	8 900	6 150	7 868	10 000	10 000	10 800
Ülemine kvartiil	15 000	12 000	16 700	13 000	15 048	18 000
Maksimum	33 131	48 000	27 840	66 000	51 650	72 000

3.2.2.3. Omanditulu

Intressidelt ja dividendidelt saadud tulu saajate arv uuringus ja registris erineb märgatavalt (tabel 21). Kui registris deklareerib seda tulu 40-50 leibkonda, siis uuringus märgib intressidelt ja dividendidelt saadud sissetulekut viis korda rohkem leibkondi. Suur erinevus on tingitud uuringu ja registri definitsioonide erinevusest — definitsiooni järgi hõlmab uuring ka pangakontode hoiuseprotsenti. Mõlema andmeallika sissetuleku jaotus on väga hajus, varieerudes mõnest kroonist sadade tuhandeteni. Omandilt saadud keskmine ja mediaansissetulek registris olid 2003. aastal mõlemad kaks korda, 2004. aastal vastavalt seitse ja kaks korda ning 2005. aastal kaheksa ja üheksa korda suuremad kui uuringus. Suhteliselt suured keskmiste erinevused säilivad ka siis, kui vaadata ainult neid leibkondi, kelle omanditulu on märgitud nii registris kui ka uuringus (tabel L1). Väikese valimimahu ja hajusa jaotuse tõttu ei ole võimalik selle sissetulekuliigi võrreldavust täpselt hinnata.

Tabel 21. Omanditulu, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	40	207	36	164	54	1 602
Keskmine	8 957	4 849	29 141	4 076	12 673	1 643
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	0	2 921	0	2 571	0	838
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	19 802	6 777	79 324	5 580	31 498	2 447
Miinum	1	10	1	10	4	1
Alumine kvartiil	439	220	234	130	204	45
Mediaan	1 469	657	1 121	627	730	84
Ülemine kvartiil	3 837	3 200	4 144	2 454	4 813	200
Maksimum	214 100	101 000	893 015	62 900	508 205	390 000

3.2.2.4. Alla 16-aastaste sissetulek

Selliste leibkondade arv, kelle puhul on märgitud sissetulek kuni 15-aastaste (2004. aastal kuni 14-aastaste) palgatööst, on uuringus ja registris samas suurusjärgus (tabel 22). Uuringus oli alla 16-aastaste keskmine brutosissetulek palgatööst 2003. ja 2004. aastal kaks ning 2005. aastal neli korda kõrgem kui registris. Uuringu mediaansissetulek oli kõigil vaadeldud aastatel ligi kaks korda suurem kui registris. Sissetuleku erinevused on suuremad jaotuse ülemises kvartiilis.

Enam kui pooltel alla 15-aastastel ei ole registri andmetel võimalik netotulu leida, mistõttu erineb netopalgatulu saanute arv registris ja uuringus rohkem kui kaks korda.

Kui vaadata ainult neid leibkondi, kes on märkinud alla 16-aastaste sissetuleku palgatööst mõlemas andmeallikas, ei ole registri ja uuringu keskmised palgatulud statistiliselt erinevad. 2003. aastal oli uuringu keskmine tulu 7% suurem kui registris, 2004. ja 2005. aastal oli aga registri tulu vastavalt 3% ja 8% suurem (tabel L1).

Registri andmetel ei märkinud 2003. aastal 64%, 2004. aastal 59% ja 2005. aastal 77% alla 16-aastaste palgatööst sissetulekut saavatest leibkondadest vastavat tulu uuringus (tabel L2). Nende leibkondade keskmine palgatulu ei ole oluliselt väiksem kui registri kõigi seda sissetulekut saavate leibkondade keskmine. Samuti katab register selle tunnuse puhul väikese osa leibkondadest, kelle sissetulekuandmeid uuringus ei ole (2003. aastal 8%, 2004. aastal 7% ja 2005. aastal 4% kõigist alla 16-aastaste palgatööst sissetulekut saavatest leibkondadest registris). Selliste leibkondade alla 16-aastaste keskmine palgatulu oli 2003. ja 2004. aastal registri kõigi leibkondade keskmisest väiksem, 2005. aastal aga oluliselt suurem.

Uuringus on ka leibkondi, kelle tuludeklaratsioonis ei ole kuni 15-aastaste palgatööst saadud sissetulekut märgitud (2003. aastal 74%, 2004. aastal 61% ja 2005. aastal 82% seda sissetulekut saavatest leibkondadest uuringus) (tabel L3). Ka nende leibkondade keskmise tulu suurus ei olnud 2003. ja 2004. aastal oluliselt väiksem kõigi leibkondade keskmisest. Registri andmetel ei ole 2003. aastal 3%, 2004. ja 2005. aastal 8% uuringu alla 16-aastaste sissetulekut märkinud leibkondadest üldse kajastatud. Nende keskmine palgatulu on küll suurem uuringu kõigi seda sissetulekut saavate leibkondade keskmisest, kuid valimimaht on väga väike ja keskmise usalduspiirid laiad.

2003.–2004. ja 2005. aasta erinevused tulenevad sellest, et alates 2005. aastast vaadatakse nimetatud tunnuse all kuni 15-aastaste asemel kuni 14-aastaste sissetulekut palgatööst.

Tabel 22. Alla 16-aastaste sissetulek, 2003–2005

	2003				2004				2005			
	brutosissetulek		netosissetulek		brutosissetulek		netosissetulek		brutosissetulek		netosissetulek	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	73	87	33	87	82	92	35	92	53	104	12	104
Keskmine	1 393	2 551	1 740	2 059	1 587	3 169	2 063	3 034	920	3 625	1 089	3 563
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	1 014	1 858	1 139	1 541	1 155	2 008	1 285	2 006	654	2 435	158	2 451
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	1 773	3 244	2 341	2 577	2 019	4 330	2 840	4 063	1 185	4 815	2 019	4 675
Miinumum	12	100	9	100	60	10	44	10	75	1	57	1
Alumine kvartiil	473	400	400	400	584	505	446	500	480	475	133	475
Mediaan	749	900	1 403	900	750	1 465	1 014	1 450	636	1 000	542	1 000
Ülemine kvartiil	1 890	3 740	2 051	3 000	1 674	3 030	3 147	3 000	942	3 000	1 401	3 000
Maksimum	8 548	16 025	7 389	12 000	10 312	36 298	9 371	30 960	5 476	44 450	4 965	38 000

3.2.2.5. Regulaarsed maksed teistele leibkondadele

Nii nagu teistelt leibkondadelt saadud maksete korral ilmneb maksustamata maksete erinevus uuringus ja registris ka teistele leibkondadele tehtud regulaarsete maksete puhul. Suhteliselt suur lahknevus makseid tegevate leibkondade arvus tuleneb just sellest erinevusest (tabel 23). Samas ei ole keskmiste näitajate erinevused väga suured: uuringu järgi olid 2003. aastal maksed 36% ja 2004. aastal 21% väiksemad. Kui uuringus oli mediaan 2003. aastal 68% ja 2004. aastal 20% väiksem kui registris, siis 2005. aasta andmeallikate keskmised ja mediaanid peagu ei erine.

Ühtse definitsiooni saamiseks tuleb vaadata vaid neid leibkondi, kelle maksed teistele leibkondadele on märgitud nii uuringus kui ka registris (tabel L1). Sellisel juhul on keskmiste ja mediaanide erinevused veelgi väiksemad. Kui 2003. aastal olid keskmine ja mediaan registris vastavalt 6% ja 15% suuremad, siis 2004. aastal oli keskmine uuringus 2% suurem, kuid mediaan 11% väiksem. 2005. aastal oli keskmiste erinevus alla 1% ja mediaan oli uuringus 11% suurem.

Registri andmetel ei märkinud 2003. aastal 46%, 2004. aastal 48% ja 2005. aastal 62% kõigist teistele leibkondadele makseid teinud leibkondadest vastavat tulu uuringusse. Nende leibkondade makse keskmine summa ei ole oluliselt väiksem registri kõigi makseid teinud leibkondade keskmisest.

Tabel 23. Regulaarsed maksed teistele leibkondadele, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
N	35	332	50	247	61	274
Keskmine	15 287	11 239	15 410	12 710	12 686	12 614
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	11 581	10 214	11 810	11 110	10 049	11 312
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	18 994	12 264	19 009	14 310	15 322	13 917
Miinumum	1 187	200	700	300	1	600
Alumine kvartiil	6 480	4 000	7 200	5 000	5 500	6 000
Mediaan	13 468	8 000	12 000	10 000	9 600	10 000
Ülemine kvartiil	21 999	15 000	19 988	15 600	18 000	18 000
Maksimum	42 274	50 000	64 368	99 000	51 623	96 000

KOKKUVÕTE

Eespool mainitust ilmneb, et kuigi mõned sissetulekuliigid ei ole definitsioonide erinevuse tõttu võrreldavad, on suur osa vaadeldud sissetulekutest siiski ühildatavad. Kui vaadata sissetulekuid ainult nii, et isikute/leibkondade andmed oleks nii uuringus kui ka registris, siis allikate andmed enamasti statistiliselt ei erine. Ka kogu valimi pealt leitud näitajate erinevused ei ole paljudel juhtudel statistiliselt olulised.

Isikutel/leibkondadel, kes registri andmetel saavad mõnda uuringus märkimata jäänud tulu, ei erine selle sissetulekuliigi keskmine sissetulek oluliselt kogu valimi pealt arvutatud keskmisest (v.a palgatulu). Uuringus mõne registriandmetega katmata tululiigi märkinud isikutel on aga keskmine sissetulekutase selles liigis enamasti tunduvalt madalam kui kogu valimi vaadeldud sissetulek. Leibkondade puhul sellist tendentsi ei ilmne. Samal ajal tuleb leibkonna sissetuleku korral arvestada, et leibkondi on erinevate sissetulekuliikide saajate hulgas suhteliselt vähe (eriti registri andmetel) ja väikese valimi tõttu ei õnnestu keskmiste statistilisi erinevusi näidata.

Uuringus ja registris definitsiooni poolest täielikult mittekattevate sissetulekuliikide puhul on üksühesest võrdlusest siiski näha, et uuringu- ja registriandmed langevad mingil määral kokku. Seega võib ka nende tululiikide korral uuringu vastamistäpsust päris heaks pidada.

Ilmselt ei ole mõttekas registri abil leida sissetulekuid, mida tuludeklaratsioonis kajastama ei pea. Kuigi uuringu ja registri pensionitulu keskmine suurusjärk väga ei erine, on lahknevus saajate arvus äärmiselt suur ning see võib mõjutada uuringu kogusissetulekut.

Teistelt leibkondadelt saadud ja teistele leibkondadele tehtud regulaarsete maksete puhul ei saa registriandmetega täielikult katta uuringupõhiseid makseid, kuid registri tunnuse kasutuselevõtt võimaldaks vähendada vastaja koormust maksustatavate maksete arvelt.

Uuringus on palgasaaajate arv väiksem ja keskmine palgatase suurem. Selle põhjuseks on vastamata jätnud madala palgaga isikute suurem osatähtsus. Uuringu ja registri kogu valimi palgatööst saadud sissetuleku erinevused ei ole väga suured. Ka alla 16-aastaste sissetulek palgatööst on uuringus registriga võrreldes üle hinnatud ja ainult registrist pärit andmete keskmine tase on kogu valimi keskmisest madalam.

LISA

Tabel L1. Mõlema andmeallikaga kaetud aastane brutosissetulek liigi järgi, 2003–2005

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
RAHALINE SISSETULEK PALGATÖÖST						
N	4 373	4 373	4 697	4 697	6 563	6 563
Keskmine	63 627	72 124	70 652	71 277	77 196	80 787
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	61 934	69 663	68 781	69 578	75 557	79 198
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	65 321	74 584	72 523	72 975	78 834	82 376
Mediaan	49 761	52 951	55 786	59 558	62 228	65 999
MAKSED ERAKINDLUSTUSSKEEMIDESSE						
N	270	270	277	277	428	428
Keskmine	12 346	4 315	4 616	4 809	5 280	5 073
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	-3 408	3 889	3 950	4 192	4 495	4 602
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	28 100	4 741	5 282	5 425	6 066	5 543
Mediaan	3 548	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
VANADUSPENSION						
N	154	154	176	176	268	268
Keskmine	16 804	36 090	13 784	22 706	18 943	19 376
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	12 935	25 417	10 237	16 730	14 183	14 385
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	20 672	46 764	17 330	28 682	23 704	24 366
Mediaan	8 954	12 815	7 924	8 548	10 278	8 961
RENDITULU						
N	22	22	19	19	42	42
Keskmine	6 783	8 057	8 290	10 723	8 409	11 806
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	2 874	2 878	3 571	3 614	4 431	4 528
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	10 692	13 237	13 008	17 831	12 386	19 084
Mediaan	1 983	2 193	4 012	2 568	4 113	3 842
REGULAARSED MAKSED TEISTELT LEIBKONDADELT						
N	19	19	13	13	23	23
Keskmine	11 196	7 756	12 948	9 611	17 200	13 856
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	7 959	5 667	8 511	6 277	12 304	10 251
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	14 434	9 846	17 384	12 945	22 097	17 461
Mediaan	10 181	6 000	12 000	10 000	13 286	12 000
OMANDITULU						
N	10	10	9	9	30	30
Keskmine	6 473	3 747	1 416	11 031	21 586	18 571
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	-612	397	112	-1 883	-12 874	-997
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	10	10	9	9	30	30
Mediaan	2 480	750	954	2 000	1 321	200

	2003		2004		2005	
	EMTA	ESU	EMTA	ESU	EMTA	ESU
Järg						
ALLA 16-AASTASTE SISSETULEK PALGATÖÖST						
N	20	20	29	29	11	11
Keskmine	2 338	2 504	2 117	2 063	1 045	957
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	1 274	1 303	1 206	968	427	519
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	3 403	3 706	3 028	3 158	1 664	1 395
Mediaan	1 654	1 966	1 121	909	636	630
REGULAARSED MAKSED TEISTELE LEIBKONDADELE						
N	17	17	18	18	20	20
Keskmine	16 487	15 576	16 064	15 811	12 740	12 780
Keskmise alumine 95%-ne usalduspiir	10 354	9 416	8 682	9 290	8 633	8 234
Keskmise ülemine 95%-ne usalduspiir	22 620	21 737	23 445	22 332	16 847	17 326
Mediaan	14 200	12 000	12 151	13 500	10 625	12 000

Tabel L2. Ainult registriandmetega kaetud aastane brutosissetulek liigi järgi, 2003–2005

	Sissetulekuandmed puuduvad uuringus täielikult			Uuringus puudub ainult vastav sissetulekuliik		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
RAHALINE SISSETULEK PALGATÖÖST						
N	1 426	1 192	1 215	660	721	1 061
Keskmine	66 005	70 375	80 526	12 958	10 811	12 352
Mediaan	49 448	49 935	59 244	5 355	5 586	5 821
MAKSED ERAKINDLUSTUSSKEEMIDESSE						
N	270	277	428	117	186	315
Keskmine	12 346	4 616	5 280	4 413	3 934	11 881
Mediaan	3 548	3 600	3 600	3 239	3 123	3 062
RENDITULU						
N	15	12	25	62	94	128
Keskmine	13 491	20 665	29 711	11 637	11 485	9 128
Mediaan	6 000	2 813	3 294	2 089	3 014	2 076
REGULAARSED MAKSED TEISTELT LEIBKONDADELT						
N	7	11	9	24	27	34
Keskmine	9 919	8 634	10 050	10 052	8 039	7 640
Mediaan	7 500	7 650	9 564	6 728	4 800	5 045
OMANDITULU						
N	7	4	6	24	25	20
Keskmine	2 821	323 718	4 766	14 849	7 816	3 459
Mediaan	1 804	14 956	885	1 613	1 771	703
ALLA 16-AASTASTE SISSETULEK PALGATÖÖST						
N	6	6	2	47	48	41
Keskmine	1 145	891	2 596	1 023	1 376	815
Mediaan	709	678	2 596	600	641	636
REGULAARSED MAKSED TEISTELE LEIBKONDADELE						
N	2	10	7	16	24	38
Keskmine	21 520	14 437	16 773	13 234	14 290	11 800
Mediaan	21 520	11 345	16 100	12 000	11 995	9 050

Tabel L3. Ainult uuringuandmetega kaetud aastane brutosissetulek liigi järgi, 2003–2005

	Sissetulekuandmed puuduvad registris täielikult			Registris puudub ainult vastav sissetulekuliik		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
RAHALINE SISSETULEK PALGATÖÖST						
N	191	239	348	106	139	150
Keskmine	53 019	48 568	68 435	62 888	62 190	66 774
Mediaan	28 381	28 539	36 000	41 880	43 178	48 706
MAKSED ERAKINDLUSTUSSKEEMIDESSE						
N	10	10	16	354	146	238
Keskmine	1 981	1 754	3 652	2 394	3 403	3 846
Mediaan	2 249	1 758	2 869	1 729	2 180	3 600
RENDITULU						
N	8	5	4	39	25	46
Keskmine	2 164	8 362	13 013	17 932	13 401	10 103
Mediaan	1 452	811	9 800	13 514	2 297	4 605
REGULAARSED MAKSED TEISTELT LEIBKONDADELT						
N	42	33	43	135	119	129
Keskmine	9 483	10 638	10 097	9 896	12 225	13 442
Mediaan	6 000	8 900	10 000	7 200	10 000	12 000
OMANDITULU						
N	18	22	188	179	133	1 384
Keskmine	2 304	2 415	242	5 510	3 880	1 466
Mediaan	553	422	50	680	617	88
ALLA 16-AASTASTE SISSETULEK PALGATÖÖST						
N	3	7	8	64	56	85
Keskmine	8 308	12 731	2 278	2 296	2 546	4 097
Mediaan	6 470	4 848	600	760	1 667	1 200
REGULAARSED MAKSED TEISTELE LEIBKONDADELE						
N	35	16	30	280	213	224
Keskmine	7 918	8 356	7 887	11 391	12 775	13 233
Mediaan	6 000	6 000	6 000	9 800	10 000	10 000